

**Вінницька обласна універсальна
наукова бібліотека
імені Валентина Отамановського
Відділ медичних наук**

ГАЙСТРУК

Анатолій Никифорович

**до 95-річчя від дня народження
професора медицини**

Вінниця 2026

**МЕДИЦИНА ВІННИЧУЧИННИ
В ОСОБАХ**

Вінницька обласна універсальна наукова
бібліотека імені Валентина Отамановського
Відділ медичних наук

Серія
«Медицина Вінниччини в особах»

ГАЙСТРУК
АНАТОЛІЙ НИКИФОРОВИЧ
До 95-річчя від дня народження професора медицини

Біобібліографічний покажчик

Вінниця
2026

УДК 016:929:61(477.44)

Г 14

Серія
«Медицина Вінниччини в особах»

Відповідальна за випуск Г. М. Слотюк,
директор ВОУНБ ім. В. Отамановського

Укладачі: О. Є. Гаєвик, Ю. В. Виноградська

Г 14 Гайструк Анатолій Никифорович : до 95-річчя від дня народження професора медицини : біобібліогр. покажч. / ВОУНБ ім. В. Отамановського, Від. мед. наук ; уклад. О. Є. Гаєвик, Ю. В. Виноградська ; ред. С. В. Лавренюк ; відп. за вип. Г. М. Слотюк. Вінниця, 2026. 50 с. : фот. (Серія «Медицина Вінниччини в особах»).

У 2026 році випуск серії «Медицина Вінниччини в особах» присвячено професору медицини, доктору медичних наук, талановитому науковцю та експериментатору – Анатолію Никифоровичу Гайструку.

Біобібліографічний покажчик стане в пригоді тим, хто вивчає історію медицини, зокрема акушерства та гінекології, бібліотечним працівникам, а також усім, хто цікавиться історією розвитку акушерсько-гінекологічної науки в Україні.

© ВОУНБ ім. В. Отамановського, 2026

Гайструк Анатолій Никифорович

Від укладачів

Біобібліографічний покажчик присвячено науковій, педагогічній та громадській діяльності доктора медичних наук, професора **Анатолія Никифоровича Гайструка** – відомого вченого, педагога, організатора медичної освіти, який зробив вагомий внесок у розвиток вітчизняного акушерства та гінекології.

Науковий шлях Анатолія Никифоровича є прикладом відданого служіння медицині, науці та підготовці висококваліфікованих медичних кадрів.

Особливе місце в професійній біографії професора Гайструка займає керівництво кафедрою акушерства та гінекології № 2 Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова, яку він очолював протягом двадцяти років. За цей час кафедра стала потужним осередком наукової думки, клінічної практики та підготовки майбутніх лікарів. Під його керівництвом здійснювалися наукові дослідження, удосконалювалися освітні програми, виховувалося нове покоління науковців і практичних лікарів.

Науковий доробок професора Гайструка охоплює численні публікації, методичні розробки, наукові праці, присвячені актуальним проблемам акушерства та гінекології. Його професійна діяльність здобула заслужене визнання серед колег, учнів і широкої медичної спільноти.

Видання цього біобібліографічного покажчика має на меті узагальнити та систематизувати наукову спадщину професора Анатолія Никифоровича Гайструка, сприяти її подальшому вивченню та збереженню для майбутніх поколінь дослідників. Видання стане корисним джерелом інформації для науковців, викладачів, лікарів, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться історією розвитку акушерсько-гінекологічної науки в Україні.

При підготовці видання використано матеріали з фонду ВОУНБ ім. В. Отамановського та наукової бібліотеки Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова.

Ми вдячні всім, хто долучився до підготовки серії видань «Медицина Вінниччини в особах», та маємо надію й надалі продовжувати її.

Покажчик розміщено на вебсайтах ВОУНБ ім. В. Отамановського <https://www.library.vn.ua> та відділу медичних наук <https://www.vinmedlib.org.ua/bibliografichnij-pokazhchik>.

Три шляхи ведуть до знання: шлях роздумів – це шлях найблагородніший, шлях наслідування – це шлях найлегший і шлях досвіду – це шлях найгіркіший.

*Конфуцій,
давньокитайський
філософ і мислитель*

Основні дати життя та діяльності

29 червня 1931 року народився у с. Великі Мошківці Житомирської області.

1962 рік – закінчив Вінницький медичний інститут ім. М. І. Пирогова за спеціальністю «Лікар-лікувальник».

1967 рік – захистив кандидатську дисертацію у Львівському державному медичному інституті.

1974 рік – здобув звання доцента.

1978 рік – здобув ступінь доктора медичних наук.

1981 рік – здобув вчене звання професора.

1979–1983 роки – завідувач кафедри акушерства та гінекології факультету удосконалення лікарів.

1989–2009 роки – очолював кафедру акушерства та гінекології № 2.

З 2009 року й дотепер продовжує працювати на посаді професора кафедри, передаючи свій досвід новим поколінням медиків.

Лікар, якому довіряють життя

Є люди, чия присутність залишає по собі особливе світло. Саме таким для багатьох поколінь вінничан є Анатолій Никифорович Гайструк – акушер-гінеколог, мудрий наставник, науковець і надзвичайно добра людина. Його 95-річний ювілей – це не лише поважна дата, а й нагода згадати життєвий шлях людини, яка присвятила себе служінню іншим і заслужила щире вдячність тисяч людей.

У професії Анатолій Никифорович знайшов своє справжнє покликання. Протягом багатьох років він стояв на варті жіночого здоров'я, допомагав долати труднощі, підтримував у хвилини тривоги та дарував радість материнства. Його руки приймали нове життя, а знання і досвід ставали запорукою щасливих історій багатьох родин. Не одна дитина з'явилася на світ завдяки його професіоналізму, відповідальності та відданості лікарській справі.

Та найбільше люди пам'ятають не посади й звання, а людяність. Анатолій Никифорович належить до тих особистостей, поруч із якими відчуваєш спокій і впевненість. Добрий, уважний, чуйний, він завжди знаходив час вислухати, підтримати, допомогти. Його поради були мудрими, а ставлення до людей – щирим і доброзичливим. Здавалося, що для кожного, хто звертався до нього, він знаходив не лише професійне рішення, а й тепле слово.

Особливою рисою його характеру є життєвий оптимізм. Навіть у найскладніших ситуаціях він умів зберігати почуття гумору, знаходити привід для усмішки та вселяти надію в інших. Його природна доброзичливість, тонкий гумор і невичерпна енергія створювали навколо атмосферу довіри та душевного тепла. Саме тому до нього тягнулися люди, а спілкування з ним залишало по собі світлі спогади.

Колектив нашої бібліотеки має особливі підстави для вдячності Анатолію Никифоровичу. Упродовж багатьох років він був щирим другом нашого закладу. Наші колеги неодноразово зверталися до нього за порадою та допомогою, і жодне звернення не залишалось без уваги. Його професійна компетентність поєднувалася з рідкісною людською делікатністю, а готовність допомогти була природною рисою його характеру.

Окремої поваги заслуговує його наукова діяльність. Анатолій Никифорович є автором монографій та наукових праць, у яких відображено багаторічний професійний досвід, глибокі знання та відданість медицині. Для нашої бібліотеки особливо цінним є те, що свої видання він подарував до бібліотечного фонду, збагативши його важливими науковими джерелами. Ці книги стали не лише частиною фонду, а й свідченням його щедрості, інтелігентності та бажання ділитися знаннями з майбутніми поколіннями.

Сьогодні, вітаючи Анатолія Никифоровича з 95-річчям, ми висловлюємо йому щире вдячність за невтомну працю, високе служіння медицині, доброту й людяність. Його життєвий шлях є прикладом професійної честі, відповідальності та любові до людей. Від імені колективу бібліотеки бажаю шановному ювілярові міцного здоров'я, родинного тепла, душевної гармонії та радості від усвідомлення того, скільки добра він подарував людям. Адже справжнє багатство людини – це вдячна пам'ять тих, чие життя вона зробила кращим.

*Галина Слотюк,
директор ВОУНБ ім. В. Отамановського*

Лікар і Вчитель

Лікар і Вчитель. Так про Анатолія Никифоровича Гайструка хочеться говорити в першу чергу. Чудовий лікар, який рятував і продовжує рятувати життя своїх пацієнтів. Майстерний хірург, який приходив на допомогу в будь-який час, не зважаючи на вихідні і свята. Своїм лікарським талантом допомагає зберегти здоров'я сотням жінок. Поруч із собою виростив плеяду лікарів, які завжди переймали і переймають досвід мудрого Наставника. Анатолій Никифорович вчить не тільки діагностувати, оперувати. Він навчає бачити в кожній пацієнтці страждаючу людину, яка потребує не тільки високопрофесійної допомоги, але й чуйності та милосердя; співчуття до тих, хто приходиться до нього за допомогою.

Вчитель, який ділиться зі своїми учнями знаннями та вміннями, щедро черпаючи з бездонної криниці свого лікарського досвіду. Молодші колеги завжди могли розраховувати на допомогу професора в найскладніших ситуаціях. Варто було зателефонувати в будь-який час доби, як за 15 хвилин він вже стояв на порозі операційної чи пологової зали, сповнений готовністю допомогти й підтримати. Навчаючи студентів, Анатолій Никифорович завжди акцентує увагу на практичних вміннях, нагадуючи, що від професіоналізму майбутніх лікарів залежатиме здоров'я людей, які потребують медичної допомоги. Розповіді Анатолія Никифоровича про важкі випадки, які йому траплялися в професійній діяльності, спонукають молодь глибше вивчати майбутню професію, аналізувати, думати й застосовувати всі свої знання і вміння там, де це потрібно.

Анатолій Никифорович ще й талановитий науковець, який вміє побачити перспективу наукових досліджень, дослідити причини та механізми розвитку хвороб, запропонувати нові підходи до лікування. Під його керівництвом захищені кандидатські та докторські наукові дисертації. Досягненнями професора і його учнів пишається наукова спільнота акушерів-гінекологів.

У цей чудовий ювілей хочеться побажати Анатолію Никифоровичу міцного здоров'я, наснаги, любові та поваги від рідних, друзів, колег. Многая літа!

*Антоніна Дністрянська,
доцент кафедри акушерства і гінекології
№ 1 ВНМУ ім. М. І. Пирогова*

ВІТАННЯ КОЛЕГ

Шановний Анатолію Никифоровичу!

Щиро дякуємо Вам за можливість стати частиною надзвичайно важливого та масштабного проекту – спільного створення книги «Невідкладні стани в акушерстві». Це було одне з перших потужних видань на початку 2000-х на теренах нашої країни, яке лишається актуальним і сьогодні!

*Ольга Булавенко, професор, доктор
медичних наук, завідувач кафедри
акушерства та гінекології № 2 ВНМУ ім.
М. І. Пирогова*

Вагітність та пологи в житті кожної жінки запам'ятовуються назавжди. Я пам'ятаю кожну годину та хвилину моїх пологів. Шостий курс – субординатура на базі пологового будинку № 3 – Старе місто. Я вагітна, токсикоз жахливий (нудота, блювота), але, незважаючи на цей стан, пізнаю ази акушерства та гінекології під керівництвом професора Гайструка Анатолія Никифоровича.

Прийшов час пологів. У мене вузький таз другого ступеня, в той час це були прямі показання до кесаревого розтину. Ще напередодні пологів просила свого вчителя дозволити народити самостійно. Анатолій Никифорович погодився піти на цей ризик.

Мої пологи відбулися 1 вересня 1989 року. Високий професіоналізм та сильний характер Анатолія Никифоровича допомогли мені народити природним шляхом, народився хлопчик із вагою 3600, 53 см. На даний час моєму сину Володимирі 36 років.

Низько вклоняюся та завжди буду вдячна професору Гайструку А.Н. за його професіоналізм та чуйність. Довгії літа Вам, Вчителю!

*З великою шаную Ваша учениця, вдячна
мати, колега, кандидат медичних наук,
доцент, лікар вищої категорії, керівник
медцентрів «Родина», «Імеда»
Валентина Буран*

Всі квіти світу сьогодні моєму Вчителю, Наставнику – дорогому Анатолію Никифоровичу! Скільки врятованих жінок, коли взимку в домашньому вбранні приїздив на виклик! Згадую, які слова втіхи говорив, йдучи оперувати мою маму.

Людина – легенда! Обіймаю! Схиляю чоло і бажаю Многая літа!

*З великою повагою і вдячністю професор
кафедри акушерства та гінекології № 2
ВНМУ ім. М. І. Пирогова
Наталія Дзись*

З днем народження, мій любий дідусю!

Скільки себе пам'ятаю, мій дідусь завжди був моєю гордістю. Зараз я з родиною проживаю на іншому континенті й дуже шкодую, що теплого, безпосереднього спілкування тепер так мало. Так багато хочу знати й почути від нього: як він формувався в таку сильну, талановиту особистість.

Мене завжди вражав факт його молодості: як він у лютий мороз, в осінні дощі пішки йшов десятки кілометрів у медучилище до райцентру; як на відмінно навчався у Вінницькому медінституті, самотужки, без підтримки багатодітної родини, якій у селі доводилося багато працювати.

Пишаюся, що він став в Україні одним із наймолодших кандидатів медичних наук. Коли я сама стала мамою, то добре зрозуміла, яке це велике щастя і водночас титанічна праця – дарувати діткам життя у складних ситуаціях, що виникають у жінок під час пологів.

Моя поява на світ теж унікальна. Мама з великою вдячністю розповідала, як на вихідних у неї почалися перейми, і мій дідусь сам приймав пологи – сам приймав мене у цей світ. У помічницях була лише дівчина-інтерн, яка була на чергуванні. Яку велику силу, відповідальність і професіоналізм потрібно мати, щоб приймати пологи в рідної людини й без хвилювання, впевнено зробити все якнайкраще.

Я завжди дуже вдячна дідусю за великий приклад чесного служіння професії та досягнення найвищих вершин знань у такій благородній справі - дарувати життя і здоров'я людям.

Ольга, онука

**Божий задум. Покликання людини:
про лікаря, батька і ткача людських доль**

У медичній спільноті існує непохитне правило: «Не оперувати своїх». Кажуть, що хірургічний холодний розум безсилий перед страхом за найрідніших. Проте історія знає виняткових людей, які зважувалися переступити через цей страх заради порятунку родини. Знаю, що у Вашій родині це правило було порушене не один раз, і Ваш батько став для всієї сім'ї справжнім ангелом-охоронцем...

Справді, у медицині є таке залізне правило – не лікувати й не оперувати своїх. Бо, коли на столі лежить той, кого ти любиш усім серцем, від страху руки можуть просто підвести. Я колись спеціально шукала інформацію про це.

Виявляється, у світовій історії хірургії випадки, коли лікарі зважувалися оперувати найрідніших – поодинокі, вони вважаються легендарними. Як-от світило української медицини Микола Амосов: у складних ситуаціях брав безпосередню участь в організації лікування та операцій своїх близьких, консультуючи колег. До речі, батько був із ним особисто знайомий. Перша їхня зустріч відбулася на міжнародному науковому заході в Києві.

Варто в цьому контексті згадати одного із засновників сучасної американської хірургії Вільяма Халстеда, який колись урятував власну матір, прооперувавши її прямо на кухонному столі, бо не було виходу. Не оминати й ім'я піонера автохірургії Евана Кейна (США). На такий ризик ішли одиниці, легенди медицини, хірурги від Бога. І коли я думаю про це, я розумію: мій батько ніби став в один ряд із цими видатними постатями. Він абсолютно подолав страх, захищаючи людське життя. Для нас він став справжнім янголом-охоронцем, який буквально тримав наші життя у своїх руках. І робив це не один раз. Усе почалося, коли він був ще зовсім молодим лікарем, у селі. Його мамі Наталії Петрівні Тарадай – моїй бабусі – раптово стало зле. Діагноз – гострий апендицит. Ситуація була дуже складна, адже рахунок ішов навіть не на години, а на хвилини. Якби в тій ситуації батько завагався, почався б перитоніт і матері не стало б. Уявіть ці умови: сільська лікарня, мінімум усього, а перед тобою на столі твоя рідна мама. А він зміг. Зміг перебороти цей шалений страх сина, відключити емоції й просто врятувати життя найдорожчої людини, яка сама йому колись дала життя.

Минули роки, він уже став досвідченим хірургом, і доля влаштувала йому точно такий самий іспит. Тільки тепер на столі опинилася його дружина, моя мама. І знову – той самий діагноз, той самий дикий тиск, але він знову увійшов в операційну зі спокійним обличчям і холодним розумом. І знову врятував. Цього разу уже свою кохану й матір власної дитини.

Це дивовижно – рятувати свій рід від межі життя і смерті. Але, наскільки я знаю, Ваш батько не лише рятував, він ще й зустрічав нові покоління вашої родини при народженні?

Так, найдивовижніше, що батько не тільки рятував нас від смерті. Поки великі хірурги світу входили в історію завдяки унікальним операціям, мій батько увійшов в історію нашого роду, бо стояв біля витоків нових життів. Батько приймав пологи в дружини мого брата, першим зустрічаючи нове покоління нашого роду. Онука Ольга народилася в другому пологовому будинку м. Вінниці у липні 1994 р. А за два

роки історія повторилася. Коли я мала народжувати, виникли ускладнення і знадобився кесарів розтин. Хто оперував? Звісно ж, тато. Мій син, його онук, з'явився на світ саме завдяки його рукам у травні 1996 р.

Я іноді задумуюся над цим, і мені аж щемно стає, до мурашок. Ну яка це колосальна відповідальність! Яке це надскладне психологічне випробування – оперувати маму, дружину, приймати пологи в доньки й невістки... Це ж не просто пацієнти, це – весь твій світ. Мені здається, далеко не кожен лікар, навіть суперпрофесіонал, на таке здатний. Для цього треба мати якусь неймовірну впевненість, майже надприродну внутрішню силу й мужність. Тому, коли мене запитують про батька, я завжди кажу: для мене він не просто тато. Він – лікар, який, отримавши талант від Бога, реалізовував його щоденною відданою працею. Людина, якій ми всією родиною без жодного сумніву довіряли найдорожче – свої життя. І він жодного разу нас не підвів. Благословенна Богом та мить, коли мій батько вирішив обрати фах лікаря не просто як професію, а як невід'ємну складову життя! На цьому моменті варто згадати мого діда – Гайструка Никифора Микитовича, який свого часу категорично наполіг саме на обранні сином шляху лікаря.

Ми говоримо про людину з неймовірним внутрішнім аристократизмом і сталевим характером. Але ж такий загартований чоловічий стрижень не з'являється нізвідки. Що заклало цю основу ще до того, як він став хірургом?

Ваша правда, цей залізний гарт формувався роками, і величезну роль тут відіграла армія. Після закінчення з відзнакою Житомирського медичного училища батько призваний на службу. Для татового покоління варіантів «йти чи не йти» в армію взагалі не існувало. Це була колосальна фізична праця, адже доводилося вручну тягати важкі снаряди. Щоб витримувати таке щодня, потрібна була неабияка сила, і саме там закладався той залізний фізичний гарт, який потім допомагав йому годинами стояти біля операційного столу.

Тут варто наголосити, що фізичне тренуване тіло батько мав з дитинства, оскільки сільські діти рано привчені до важкої селянської праці. Але батько на це не ремствував, а завжди підкреслював, що праця на землі робить людину сильнішою і стійкішою.

Але армія принесла й зовсім несподівані тріумфи. Батько з дитинства був легким на підйом, а там серйозно проявив себе в легкій атлетиці. Був унікальний випадок: ще до присяги проводили змагання, і батько показав настільки високі, непередбачувані результати, що всупереч усім суворим армійським статутам командування заохотило його відпусткою додому, до батьків. Це було щось неймовірне! Головною ж нагородою за його спортивний хист стало особисте вручення грамоти маршалом Рокосовським за перемогу в легкоатлетичному забігу.

І, звісно ж, у цьому контексті не можна не згадати про його чудовий голос. Природа обдарувала батька дивовижним талантом співака. Коли рота марширувала по плацу, саме його завжди викликали наперед – він був незмінним армійським заспівувачем. Його голос буквально тримав стрій.

Після чотирьох років такої суворої армійської школи Ваш батько повертається на рідну Вінниччину і вступає до медичного інституту. Проте

студентські роки для нього стали не романтичним періодом, а часом колосальних випробувань на витривалість. Як йому вдавалося поєднувати навчання на такій важкій спеціальності з необхідністю просто виживати?

О, це були роки роботи на межі людських можливостей. Коли батько став студентом у Вінниці, у нього вже була молода родина й маленька дитина, яких потрібно було годувати й забезпечувати. Інакше як щоденною важкою працею прогодувати сім'ю тоді було просто неможливо.

Тому татів день не закінчувався після лекцій та практичних занять в інституті. Він брався за будь-який підробіток. Працював медбратом, здобуваючи перший реальний клінічний досвід, а ночами йшов розвантажувати вагони, щоб принести додому копійку. Уявіть цей ритм: удень – складна анатомія, латина, медичні дисципліни, а вночі – виснажлива фізична праця на вокзалі.

Саме тоді, у тих скрутних умовах, остаточно викувався його характер. Батько ніколи не скаржився на долю, бо чітко розумів відповідальність за свою родину. Цей досвід навчив його цінувати кожную хвилину і виживати там, де інші здавалися.

Тато не просто дістав свій успіх у спадок чи легко пройшов цей шлях, а буквально виборов своє право були лікарем через надважку працю.

Але ж такий грандіозний шлях самородка з народу мав із чогось розпочатися. Хто став тією людиною, яка розгледіла цей унікальний дар у простому хлопцеві, котрий не мав ні статків, ні зв'язків?

Знаєте, попри весь природний талант, татової долі могло б і не відбутися в такому масштабі, якби свого часу в його житті не з'явився Вчитель з великої літери, наставник, людина, яка повірила в нього як науковця й практика. Тоді батько був просто бідним студентом – без копійки за душею, без жодних зв'язків чи заможних родичів, які могли б замовити за нього словечко. Простий хлопчина, у якого були лише палаючі очі й неймовірна працездатність.

І його помітив Леонід Васильович Тимошенко. Для тих, хто пов'язаний із медициною, це ім'я – абсолютна вершина, легенда, академік, на чий підручниках виросло не одне покоління лікарів. Уявіть собі: професор такого рівня розгледів у звичайному хлопцеві той самий рідкісний медичний дар і Божу іскру.

Леонід Васильович не просто звернув на нього увагу, а вирізнив з-поміж інших юнака за завзятістю, наполегливістю, витримкою. Тимошенко Л. В. фактично дав йому путівку в життя – забрав до себе в клінічну ординатуру у Львові. Це був колосальний аванс довіри! Професор став для тата не просто науковим керівником, а справжнім ментором, батьком у професії. Саме під його чуйним і вимогливим керівництвом тато згодом блискуче захистив кандидатську дисертацію там же, у Львові.

Знаєте, я думаю, що саме Тимошенко виліпив із батька того хірурга, яким він став. Він передав йому не лише академічні знання, а й оцю залізну медичну етику, сміливість приймати рішення у найкритичніші хвилини та безкомпромісну любов до пацієнта. Батько все життя з такою трепетною повагою і теплотою згадував Леоніда Васильовича... Ця зустріч доводить: коли людина має справжнє покликання, доля обов'язково посилає їй правильних людей.

Роки ординатури у Львові під керівництвом академіка Тимошенка, мабуть, вимагали колосальних зусиль. Як Вашому батькові вдавалося тримати баланс між медициною, допомогою батькам та ще й утримувати власну родину? Про його тодішню спортивну багатогранність і взагалі ходять легенди...

Взагалі, період, коли тато навчався в клінічній ординатурі в Тимошенка, – це був час колосального навантаження. На ньому вже тоді лежала величезна відповідальність за родину, треба було якось крутитися, заробляти на життя, допомагати батькам. І уявіть собі – паралельно з важким медичним навчанням він устигав підробляти: вів спортивний гурток із тенісу. Поєднувати акушерську практику з тренерством – це ж яка витривалість потрібна була!

Проте спорт у його житті взагалі був дуже різнобічним. Мало хто знає, але батько серйозно займався бальними танцями, настільним тенісом, легкою атлетикою та кульовою стрільбою, де навіть захистив спортивний розряд – кандидат у майстри спорту по стрільбі з пістолета. І знаєте, я тільки з роками збагнула, що це було не просто захоплення молодості. Усе це фактично виліпило його як хірурга.

Що таке стрільба? Це вміння повністю контролювати своє тіло, свій подих. Коли ти за секунду вимикаєш усі зовнішні шуми, концентруєшся на одній точці, і твоя рука не має права здригнутися навіть на міліметр.

А танці? Бальні танці – це ж про фантастичне відчуття ритму, балансу та, найголовніше, партнерства. Хірург в операційній ніколи не працює сам. Там потрібна така ж ідеальна, майже інтуїтивна взаємодія з асистентами й медсестрами, як у танці з партнеркою: один веде, інші підхоплюють рух, усе чітко, скоординовано, без жодного зайвого слова. А ще – легка атлетика, забіги на короткі дистанції. Плюс теніс – це про миттєву, блискавичну реакцію, коли треба приймати рішення за долі секунди.

Усі ці навички – абсолютна точність, залізна витримка, відчуття партнера та олімпійський спокій – потім повністю перейшли з ним в операційну. Коли він брав до рук скальпель, у ньому вмикався і цей стрілецький спокій, і танцювальна плавність та чіткість рухів. Його захоплення стали його найкращою підготовкою до рятування життів.

Така фізична та психологічна підготовка вражає. Проте хірургія – це передусім гра гротескного рівня, де кожна помилка вартує життя. Чи тренував він свій стратегічний розум поза операційною?

О так, і його головним інтелектуальним тренажером були шахи. Це ще один дивовижний нюанс його характеру. Батько самостійно, з нуля навчився грати в шахи. Тоді, у його дитинстві та юності, не було жодних підручників, книг про шахи – він осягнув цю складну філософію вже в армії, сходу перейнявши майстерність у товаришів по службі. Шахи розвинули в ньому вміння миттєво аналізувати ситуацію, бачити ризики – те, що потім щодня допомагало йому під час важких операцій. Власне, шахи були не просто азартним хобі, а справжнім тренажером для хірургічного мислення: комбінаторика, точний розрахунок на кілька кроків уперед, блискавична реакція.

І цю любов до шахової стратегії він передав усій нашій родині. Батько сам

навчив грати в шахи своїх дітей – і мого брата, і мене, а згодом передав цю мудрість і своїм онукам, зробивши шахи інтелектуальним колом поколінь. Для нас сісти за шахівницю з татом завжди було не просто дозвіллям, а можливістю доторкнутися до його дивовижної логіки й життєвої мудрості.

Усі ці навички – абсолютна точність, залізна витримка, стратегічне мислення, відчуття партнера та олімпійський спокій – потім повністю перейшли з ним в операційну. Коли він брав до рук скальпель, у ньому вмикався і цей стрілецький спокій, і шахова далекоглядність, і танцювальна плавність та чіткість рухів. Його захоплення стали його найкращою підготовкою до рятування життів.

Тут мені хочеться читати власну поезію:

ПОРТРЕТ

Ніколи не міняйте своє сонце
На мерхле світло фар і ліхтарів,
На жодні суперечки з незнайомцем,
Пусті балачки модних віршарів,

На фальш дискусій і нудні промови,
На штучність без любові до життя,
На чорні зрадницькі обмови
Поміж людського злого маяття,

Ніколи своє сонце не міняйте
На блиск чужих незвіданих планет...
І кожен день добром благословляйте,
Бо Світ у краплі Сонця – Ваш портрет.

Ваш вірш дуже тонко передає цю філософію – «не міняти своє сонце» на дрібниці й фальш. Здається, Ваш батько так і жив, і порятунок людей для нього ніколи не обмежувався графіком чи стінами лікарні. Це – його життєвий рефлекс, що підтверджує і знаменитий випадок на річці в Тиврові...

Коли я думаю про все це, то розумію одну річ: для батька порятунок людей ніколи не був просто роботою від дзвінка до дзвінка. Це не була професія, яку можна «зняти» з себе разом із білим халатом і залишити в лікарні. Це був його внутрішній рефлекс, суть його характеру – рятувати там, де є біда. Без вагань.

У нас у родині є одна історія, яка сталася взагалі поза лікарняними стінами, у звичайний вихідний у Тиврові. Батько просто опинився біля річки, де круті пороги, і помітив місцеву жінку, що прала білизну. Колись так часто робили. А течія була занадто швидка. Якась мить – і жінка послизнулася, впала у воду, почала тонути. Людина опинилася на межі смерті за секунди. Інший би розгубився, почав кликати на допомогу, а батько зреагував миттєво. Як був – кинувся у воду й витяг її, повернув до життя. Але знаєте, що для мене в цій історії найважливіше? Батько вирвав із води не просто випадкового перехожого, а рятував жінку, яка була чиеюсь мамою, чиеюсь дружиною. Він повернув її дітям, які чекали на неї. І в цьому є якась символічність: колись він, як син, не дав загинути своїй мамі на операційному столі, а тут так само безстрашно повернув життя чужій матері. Йому за це потім навіть вручили державну медаль «За порятунок на воді».

Але для нього ця нагорода ніколи не була приводом для вихвалень. Він ставився до цього випадку так само, як і до своїх складних операцій – як до чогось само собою зрозумілого і логічного. Треба було діяти – він діяв.

І от ця річкова історія ніби зв'язує все до купи. Вона пояснює, чому він зміг оперувати власну маму в сільській глушині, чому без страху рятував дружину, чому брав на себе відповідальність за моє життя й життя невістки, коли ми народжували. Бо в його серці просто не було функції «боятися» чи «пройти повз». Якщо людині загрожувала небезпека – чи то на операційному столі, чи то у стрімкій річці – він просто йшов і рятував. Це було його справжнє, абсолютне покликання.

Хірургія взагалі не передбачає спокійного графіку. Проте робота в клініці – це одне, а екстрені виклики – зовсім інше. Відомо, що він багато років рятував людей через санавіацію. Це ж фактично передова медичного фронту, де лікарів викликають, коли місцеві медики вже безсилі. Якою була ця праця на межі людських можливостей?

Так, санавіація – це була робота на межі, де рішення приймалися за секунди. Батько літав і їздив на виклики по всій Вінницькій, а згодом, коли завідував кафедрою, і по Хмельницькій області. Туди ж не викликали на прості випадки – санавіація піднімалася тоді, коли ситуація ставала вкрай критичною, найчастіше у віддалених сільських лікарнях, звідки пацієнта просто неможливо було транспортувати. Це була перевірка на професійну та психологічну стійкість. Прилітаєш – і у тебе немає часу на довгі роздуми, немає поруч консилиуму професорів. Ти сам на сам із важкою ситуацією. Потрібно було миттєво оцінити обставини, розгорнути операційну в польових чи районних умовах і прийняти єдино правильне рішення. Батько працював на межі фізичного й емоційного виснаження, часто без сну й відпочинку, витягуючи пацієнтів із того світу. Цей досвід відточив його хірургічну майстерність до абсолюту – руки працюють бездоганно навіть тоді, коли очі злипаються від втоми.

Пам'ятаю історію, коли у жінки в селі почалася масивна кровотеча, вона помирала, а вдома на неї чекали п'ятеро дітей. Транспортувати її не можна, зволікати теж. І батько, всупереч тогочасним інструкціям та протоколам, пішов на величезний ризик – провів пряме переливання теплої крові. Він розумів: або ризик і догана, або смерть пацієнтки. Він обрав життя. Жінка вижила. І таких врятованих матерів, у яких вдома залишалися троє, четверо, п'ятеро дітей, у його практиці було дуже багато. Для нього професійний обов'язок і людське життя завжди були вищими за будь-який паперовий циркуляр.

Окрім наукової та викладацької діяльності, Ваш батько був практикуючим хірургом вищого рівня. Така жертвність просто не могла лишитися непоміченою. У місті його ім'я передавали з вуст у вуста, а серед колег та викладачів університету він став справжньою легендою. Як виникло це беззаперечне народне визнання?

Знаєте, тато прооперував неймовірну кількість людей, але особливе, дуже щемливе місце в його практиці займав порятунок співробітників його рідного університету та їхніх родин – матусь, жінок, сестер, доньок. Люди тягнулися до нього не лише через його золоті руки, а й через ту неймовірну впевненість і спокій,

які він випромінював. Пацієнти відчували, що для цього лікаря немає «безнадійних», він боровся за кожного до останнього. Оце і є справжнє народне визнання – не кабінетні грамоти чи посади, а щира, безмежна людська довіра, коли твоє ім'я стає синонімом надії.

Хочу торкнутись ще одного питання. Зазвичай про почерк хірургів ширяться жарти – мовляв, його неможливо розібрати. Але, здається, Ваш батько і в цьому правилі став винятком. Усе, що виходило з-під його пера, мало особливу естетику.

О, це окрема татова гордість! Попри стереотипи і жарти щодо почерку медиків, батько мав надзвичайно красиве, рівне, майже каліграфічне письмо. Усе, що він писав своєю рукою, – чи то медичні картки, чи то наукові нотатки, чи просто записки – мало бездоганний естетичний вигляд. У цьому теж проявлявся його внутрішній аристократизм і точність хірурга: як філігранно він працював скальпелем, так само витончено виводив кожен літер на папері.

Я настільки перейнялася цією його особливістю, що підсвідомо успадкувала її. Батько прищепив мені любов до красивого письма, і я теж стала писати дуже гарним почерком. Пам'ятаю, мені через це навіть часто довіряли оформлювати важливі документи, бо знали, що все буде зроблено ідеально й естетично. Це стало нашою маленькою, суто сімейною гордістю, ще однією ниточкою, яка тримає наш естетичний зв'язок.

Колеги та студенти Вашого батька часто згадують про його життєдайне почуття гумору. Розкажіть про це.

Справді, у батька була одна неймовірна, суто його фірмова особливість, яку досі з усмішкою згадують усі колеги та студенти. Як і кожен медик старої школи, він блискуче знав латину. І це не було якесь теоретичне знання – це був його робочий інструмент.

Батько завжди казав, що латина життєво необхідна хірургам в операційній чи біля ліжка хворого. Бувають критичні, екстремальні ситуації, коли з колегами треба обговорити реальний, часом дуже важкий стан пацієнта прямо при ньому. Сказати правду звичайною мовою – це посіяти паніку, налякати людину до смерті, а стрес і страх лише ускладнюють роботу. І от тоді латина ставала таким собі професійним «шифром». Вони з колегами миттєво обговорювали найгостріші моменти, приймали рішення, а пацієнт залишався спокійним.

Але найкolorитніше було потім. Коли рішення вже прийнято, напругу знято, тато обов'язково – з таким особливим, хитрим примруженням і характерним жестом руки – додавав до цієї суворої латини соковиті, колоритні словечка з «Енеїди» Котляревського. До прикладу:

Ходили там чи не ходили,
Як ось вернулись і назад
І чепухи нагородили,
Що пан Еней не був і рад.
Сказали: «Люди тут бурмочуть,
Язиком дивним нам сокочуть.
І ми їх мови не втнемо;
Слова свої на ус кончають,

Як ми що кажем їм, – не знають,
Між ними ми пропадемо.

Уявіть цю картину: тільки-но прозвучав серйозний медичний консилиум таємничою мовою – і раптом цей його невимушений козацький гумор, якийсь дотепний вираз про Енея чи троянців!

І говорили все на ус:
Енея звали Енеусом,
Уже не паном – домінусом,
Себе ж то звали – троянус.

Це було настільки влучно. Батько цим своїм легким переплетенням суворої науки та живої української класики вмів миттєво розрядити атмосферу в операційній, зняти стрес у всього персоналу і вселити в пацієнта надію, що все буде добре. У цьому поєднувався інтелект мислячого і працюючого вченого, колосальна лікарська делікатність та по-дитячому світла українська душа.

Слухаючи Вас, розумію, що Ваш батько мав унікальний, монолітний внутрішній стержень. Схоже, Вашому батькові довелося пройти через серйозні іспити на міцність.

Справді, мабуть, найголовніше, що тримало батька на плаву в найважчі часи – це його якась просто титанічна стресостійкість. Знаєте, у нас тут, у Вінниці, неможливо думати про медицину й не згадати Миколу Івановича Пирогова. І я часто ловлю себе на думці, що тато мав саме оцей справжній «пироговський» характер.

Адже бути непересічним хірургом – це не лише вміти тримати скальпель. Це означає постійно бути під прицілом. Батькові за життя довелося пройти через багато випробувань: були і заздрощі, і серйозний тиск, і спроби пресувати його як професіонала, як це часто буває з людьми, які мають власну думку і не звикли прогинатися перед системою. Але тата складно було зламати чи залякати. От як Пирогов свого часу попри все йшов через будь-які бюрократичні стіни та інтриги, думаючи тільки про одне – про порятунок людини, так само діяв і мій батько.

Чим сильнішим був тиск ззовні, тим монолітнішим і спокійнішим він ставав. Оце вміння тримати удар, протистояти будь-яким викликам долі й залишатися людиною з безкомпромісною честю – це його унікальна риса. Його могли критикувати, йому могли створювати перешкоди, але коли він заходив в операційну чи на кафедру – весь цей зовнішній шум переставав існувати. Залишався тільки лікар і його обов'язок. Цей внутрішній «пироговський» стержень відчували всі – і колеги, і пацієнти. Тому його навіть вороги брали до уваги його позицію, думки та рішення.

Слухаючи про таку стійкість, мимоволі замислюєшся: де людина брала сили, щоб не зламатися під цим пресингом? Як він захищав свій внутрішній світ від заздрощів та системного тиску, про які Ви згадали?

Знаєте, батька рятувала його неймовірна внутрішня свобода і те, що він насолоджувався поезією, знав напам'ять багато поезій. Особливо він любив і шанував Ліну Костенко. Навіть уже будучи в дуже зрілому віці, він продовжував

вивчати її вірші напам'ять. Це було і тренуванням для мозку, і водночас розрадою. Ба більше – на поважних медичних зібраннях, вчених радах чи серйозних наукових конференціях, де зазвичай панує суха мова термінів, батько міг вийти за трибуну і раптом надзвичайно влучно процитувати Ліну Василівну. Це завжди викликало неймовірне захоплення у колег.

Він часто, як життєвий маніфест, нагадував усім її знамениті «Крила». Ці крила духу й віри були з ним завжди, над якими б складними медичними завданнями він не працював.

А про його залізну стійкість, про те, як він умів піднятися над будь-якими ударами долі й налаштувати себе на рух уперед, найкраще говорять інші рядки Ліни Василівни, які тато знав як молитву: «...і кожен фініш – це, по суті, старт...».

Він вірив у це. А коли ставало зовсім важко, додавав:

... А може бути зовсім-зовсім зле.

А поки розум од біди не згірк ще, –
не будь рабом і смійся, як Рабле!

У цьому проявлялася дивовижна, суто українська, генетична «сміхотерапія». Це ж абсолютно козацька риса – мати мужність сміятися викликам долі прямо в обличчя, коли навколо панує суцільна скрута. Тато ніколи не дозволяв своєму розуму «згіркнути» від життєвої гіркоти, він перетворював кожен фініш на новий старт. Його гумор і поетичні крила були його надійним щитом. І коли я думаю про поезію Ліни Костенко в цьому аспекті, то це не лише про його стійкість, а й про інтелектуальний аристократизм, який батько ніс навіть на суворі медичні трибуни.

Проте доля випробовувала його не лише тиском системи, а й прямо протилежним – славою. Розкрийте таємницю спокусливої пропозиції. І чому лікар Гайструк А. Н. тоді відмовився від променів популярності?

На мою думку, найбільший іспит на людську й професійну чесність доля влаштувала батькові тоді, коли перед ним відкрилися двері до марнославства. Мало хто знає, але тато свого часу навчався на одному курсі з Анатолієм Кашпіровським. І от, коли той уже став неймовірно відомим, гримів на весь СРСР, він звернувся до батька з пропозицією. Задум був здійснити провокаційний грандіозний експеримент: телеміст, під час якого Кашпіровський мав через екран ввести жінку в глибокий гіпноз, а батько – провести їй операцію без жодної анестезії, прямо в ефірі.

Уявіть, яка це була шалена зваба для лікаря! Це ж гарантована популярність, перші шпальти газет, телебачення і статус медичного новатора. Один крок – і ти зірка майже світового масштабу.

Але батько, тверезо зваживши все, відмовився. Навідріз. Як вчений і як лікар, він чітко розумів усі ризики для здоров'я пацієнтки, якщо раптом щось піде не так під час цього шоу. Він не міг дозволити собі ризикувати живою людиною заради хайпу. Для нього клятва Гіппократа виявилася в мільйон разів дорожчою за всі камери світу.

І знаєте, чому він просто не міг учинити інакше? Бо в основі всього його життя лежала неймовірна, майже свята любов і безкінечна повага до своєї матері – моєї бабусі. Батько завжди говорить про неї з таким трепетом, з такою щемною,

дитячою любов'ю...

І його професію, його фах акушера-гінеколога насправді було обрано не даремно. Для нього це не просто ремесло, а, як я тепер розумію, його щоденне вшанування материнства. Кожен раз, заходячи в операційну чи приймаючи пологи, він бачив у пацієнтці не просто медичний випадок, а Жінку, Матір, чиясь найдорожчу людину. Тому не міг ризикувати тією жінкою на теломості заради слави – бо надто сильно поважав материнство. Батько вибрав залишитися мужнім і рішучим хірургом у тиші операційної. Для мене цей вчинок і є, мабуть, найвищою точкою його людяності.

ЕКЗАМЕН

Життя мене екзаменує на любов,
На твердість віри і готовність зрозуміти
Всю суть Благословіння і святий Покров
Молитви Матері, що прагне захистити

Своїх дітей, чиї серця від зла страждали...
Любіть, щоб квіти теплим медом наливались,
Щоб навіть відстань й дика прірва не впиняли
Сплетіння рідних душ! І щоб уста з'єднались.

Ви говорите про особливе, майже трепетне ставлення Вашого батька до пацієнток. Це поклоніння жінці-матері здається чимось набагато більшим, ніж просто професійна етика хірурга. Звідки в ньому було це відчуття?

У батька це було вроджене, абсолютно сакральне сприйняття жінки-матері. Знаєте, бувають люди, які багато говорять про високі цінності, а він просто так жив. Для нього образ Матері завжди стояв на найвищому п'єдесталі. Коли він оперував чиясь маму, він бачив у ній не просто медичний випадок, а берегиню роду, чиясь життя і тепло, яке не можна дати згаснути.

У цьому сенсі його внутрішній моральний компас дивовижно резонував із Тарасом Шевченком. Але якщо для багатьох знамениті рядки: «І буде син, і буде мати, і будуть люди на землі...» – це гарна цитата з підручника літератури, то для мого батька це є формулою самої суті життя. Він розумів її буквально і як хірург, і як людина: поки жива і здорова мати, доти тримається цей світ, доти є майбутнє в дітей і продовжується життя на землі. Без надриву і гучних промов, своєю щоденною працею в операційній він просто захищав цей шевченківський закон людяності. Адже за цим – тисячі врятованих життів.

Тому я не втомлююсь твердити, що мій батько став лікарем за Божим задумом.

Ви згадали про маму, яка була для батька не просто коханою жінкою, а частиною його всесвіту. Втрата такого надійного домашнього тилу для багатьох чоловіків стає нищівним ударом. Як батько переносив цю самотність у побуті, у щоденному житті?

Це був, мабуть, найважчий іспит у його житті – іспит тишею і самотністю. Коли у 2007 році мами не стало, батько втратив свій найнадійніший, найсвятіший

тил, але переносив цю втрату з якоюсь просто вражаючою чоловічою мужністю.

Він ніколи ні на що не скаржився і був абсолютно невибагливим у побуті, особливо в їжі. Йому не потрібні були якісь вишукані страви чи надзвичайний комфорт. Батько харчувався максимально просто, по-спартанськи: звичайний борщ (борщ, так борщ), картопля, яйця, каша, котлети, цибуля чи часник – чудово.... Нема нічого – просто міцний чай. У цій його аскетичній невибагливості проявлявся татів внутрішній аристократизм – фокус на головному, а не на побутових дрібницях. Зовнішній світ міг бачити в ньому відомого професора, хірурга, але вдома, у своїй спорожнілій квартирі, він залишався наодинці зі своїм болем і тримав цей удар так само монолітно, як і всі інші виклики долі. Він не зламався, не занепав духом – він просто продовжував жити із цією глибокою раною в серці, залишаючись вірним своїй пам'яті та своїй роботі.

Хірургія – це не лише про швидкість реакції та силу в екстремальних ситуаціях, це ще й про неймовірну, майже ювелірну точність рухів, де кожен міліметр має значення. Така філігранність вимагає колосального терпіння й уміння повністю занурюватися в процес. Де Ваш батько знаходив це внутрішнє зосередження? Що допомагало йому плекати цю точність і спокій?

Знаєте, Ви зараз зачепили дуже тонку струну його душі. Усі бачили його залізну витримку за операційним столом, але мало хто знав, що внутрішньо тато налаштовувався на спокій через дивовижні образи. Його улюблена поезія, яку він знає напам'ять і яка повністю відображає його філософію праці, – вірш «Ткач» Якова Щоголева. Пам'ятаєте цей образ старого ткача, який сидить за верстатом, день і ніч перебирає ниточки, вкладаючи в них усього себе, і тче полотно? Мені здається, батько підсвідомо відчував цей вірш, бо й сам був таким Ткачем. Тільки замість ниток у його руках були людські долі, судини, нерви й нові життя, які він зшивав і рятував щодня.

Ми сьогодні згадували багато класичних поетичних образів, які були близькі Вашому батькові. Але Ви й сама пишете дивовижні вірші, і Ваш «Портрет» – тому пряме підтвердження. А як сам батько ставився до Вашої творчості? Чи ділилися Ви з ним своїми поетичними рядками і як він їх сприймав?

Між нами через це якийсь особливий, дуже глибокий духовний зв'язок. Батько завжди дуже уважно читає вірші, які пишу я. Для мене його оцінка – найвищий і найсуворіший критерій, хоча він ніколи не виступав у ролі суворого критика. Тато ставиться до моїх віршів із якоюсь особливою, ніжною гордістю. Він не любить гучних похвал, але я завжди відчуваю, наскільки глибоко він пропускає мої слова крізь власне серце.

Коли я читаю йому щось нове, він слухає мовчки. Його реакцією часто були не слова, а погляд – неймовірно теплий, проникливий, у якому читалося абсолютне розуміння. Те, що батько приймає мою поезію, підтримує, і навіть деякі вірші вчить напам'ять, дає мені величезні крила. Часто поезія стає містком між його залізною витримкою і моїм емоційним сприйняттям світу.

Для мене тато – найважливіший критик. І не лише в поезії, а й у житті. І тут знову проситься поезія.

ВЕЧОРОВА ПІСНЯ

Коли ми віримо, трапляються дива
Непередбачувано, хоч не випадково...
Тоді у душах раптом ожива
Затихла тепла пісня «Зоре вечорОва».

Коли ми любимо, схиляються серця
Одне до одного зігрітися прощЕнням,
Цілунок янголів торкаються лица...
В Любові Бог на висоті благословення.

*Наталія Гайструк, доктор
медичних наук, професор кафедри
акушерства та гінекології № 2
ВНМУ ім. М. І. Пирогова
(інтерв'юер та редактор тексту
Оксана Пойда, старший викладач
кафедри української літератури
ВДПУ ім. М. Коцюбинського)*

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ВИДАНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ А. Н. ГАЙСТРУКА

Книги, монографії, навчальні посібники

1. Гайструк А. Н. До історії кафедри акушерства та гінекології № 2. *Вінницький державний медичний університет ім. М. І. Пирогова* : матеріали з історії ун-ту / ред. В. М. Мороз. Вінниця, 1994. С. 149–152.
2. Гайструк А. Н. Невідкладні стани в акушерстві : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації і практ. лікарів акушерів-гінекологів / А. Н. Гайструк [та ін.] ; заг. ред. А. Н. Гайструк. Вінниця : Книга-Вега, 2004. 368 с.
3. Гайструк А. Н., Гайструк Н. А., Мороз О. В. Неотложные состояния в акушерстве : учебник / ред. А. Н. Гайструк. Изд. 3-е. Винница : Книга-Вега, 2009. 576 с.
4. Гайструк А. Н., Гайструк Н. А., Мороз О. В. Неотложные состояния в акушерстве : учебник / ред. А. Н. Гайструк. 2-е изд. Винница : Книга-Вега, 2006. 528 с.
5. Гайструк А. Н., Зелинский Б. А., Жукова О. С. Особенности течения беременности, родов, послеродового периода у женщин с сахарным диабетом : метод. рек. / Винниц. ГМУ им. Н. И. Пирогова. Винница, 1997. 19 с.
6. Гайструк А. Н., Потолочна Г. А., Ситник В. І. Синдром Штейна-Левенталя : метод. рек. / Вінниц. ДМУ ім. М. І. Пирогова ; ред. Е. М. Недорізанюк. Вінниця, 1997. 11 с.
7. Гайструк А. Н., Потолочная Г. А., Клебан В. И. Профилактика, диагностика и лечение разрыва матки : метод. рек. / Винниц. ГМУ им. Н. И. Пирогова. Винница, 1997. 22 с.
8. Гострий живіт в акушерській патології. Тактика лікаря : метод. рек. / Вінниц. ДМУ ім. М. І. Пирогова / уклад. А. Н. Гайструк [та ін.]. Вінниця, 1997. 15 с.
9. Дзись, Н. П. Применение антимикробных препаратов в комплексном лечении послеродовых эндометритов : дис. ... канд. мед. наук : спец. 14.01.01. «Акушерство и гинекология» / Н. П. Дзись ; рук. работы: А. Н. Гайструк, Г. К. Палий ; Винниц. ГМУ им. Н. И. Пирогова. Винница, 1997. 174 с.
10. Емболія навколоплідними водами (клініка, діагностика, тактика лікаря) : метод. рек. / Вінниц. НМУ ім. М. І. Пирогова; А. Н. Гайструк [та ін.]. Вінниця, 2003. 18 с.
11. Организация и формы самостоятельной работы врачей курсантов на кафедре акушерства и гинекологии факультета усовершенствования врачей : метод. рек. / Винниц. МИ им. Н. И. Пирогова ; сост.: А. Н. Гайструк, В. И. Клебан. Винница, 1980. С. 8.
12. Особенности течения беременности и родов при заболеваниях почек : метод. рек. / Винниц. ГМУ им. Н. И. Пирогова ; сост. А. Н. Гайструк [и др.]. Винница, 1997. 23 с.

13. Пороки сердца и беременность (противопоказания к вынашиванию беременности) : метод. рек. / Винниц. ГМУ им. Н. И. Пирогова ; сост. А. Н. Гайструк [и др.]. Винница, 1997. 23 с.
14. Тимошенко Л. В., Гайструк А. Н. Артериальная гипотония и беременность : этиология, патогенез, клиника, диагностика, лечение. Москва : Медицина, 1972. 108 с.
15. Эндометриозы (этиология, патогенез, клиника, диагностика и лечение) : метод. рек. / сост.: А. Н. Гайструк, Н. А. Михальчук, В. М. Бойчук ; рец. Б. Ф. Мазорчук. Винница : ВГМУ, 1997. 27 с.

Публікації і тези в збірниках матеріалів конференцій, з'їздів і конгресів

1967

16. Гайструк А. Н. Венозное давление у беременных женщин с артериальной гипотонией. *3-я межобл. науч.-практ. конф. акушеров-гинекологов западных областей УССР* : материалы конф. Львов, 1967. С. 129–131.
17. Гайструк А. Н. Выделение катехоламинов с мочой у беременных женщин с артериальной гипотонией. *3-я межобл. науч.-практ. конф. акушеров-гинекологов западных областей УССР* : материалы конф. Львов, 1967. С. 121–124.

1968

18. Гайструк А. Н., Тарановский К. Л. Лечение артериальной гипотонии беременных женщин китайским лимонником. *Актуальные вопросы акушерства и гинекологии* / Львовский мед. ин-т. Львов, 1968. Вып. 1. С. 183–186.
19. Гайструк А. Н. Показатели функционального состояния свертывающей и антисвертывающей систем крови у беременных с артериальной гипотонией. *Актуальные вопросы акушерства и гинекологии* / Львовский мед. ин-т. Львов, 1968. Вып. 1. С. 34–39.
20. Гайструк А. Н. Экскреция с мочой эстрогенных гормонов, прегнадиола, 17-кетостероидов у беременных женщин с артериальной гипотонией. *Актуальные вопросы акушерства и гинекологии* / Львовский мед. ин-т. Львов, 1968. Вып. 1. С. 179–183.
21. Тимошенко Л. В., Гайструк А. Н. Артериальная гипотония и беременность. *Актуальные вопросы акушерства и гинекологии* / Львовский мед. ин-т. Львов, 1968. Вып. 1. С. 186–198.

1969

22. Гайструк А. Н. Состояние сосудистого тонуса у беременных гипотонией. *Актуальные вопросы акушерства и гинекологии* : материалы IV межобл. науч.-практ. конф. акушеров-гинекологов зап. областей Украины, 22–23 мая 1969 г., Львов. Ред. Л. В. Тимошенко [и др.] Львов, 1969. С. 153–158.

1976

23. Гайструк А. Н. Профилактика перинатальной смертности при гипотонии беременных. *VI съезд акушеров и гинекологов УССР* : тез. докл. Киев, 1976. С. 179–185.
24. Особенности течения беременности и состояние плода у работниц радиолампового завода / И. П. Гоменюк, В. И. Клебан, З. М. Орлова, А. Н. Гайструк [и др.]. *VI съезд акушеров и гинекологов УССР* : тез. докл. Киев, 1976. С. 213–214.

1979

25. Гайструк А. Н. Профилактика перинатальной смертности у беременных с гипотензивным синдромом. *Антенатальная охрана плода и профилактика перинатальной патологии* : тез. докл. / Киев. НИИ педиатрии, акушерства и гинекологии им. П. М. Буйко. Киев, 1979. С. 54–55.
26. Состояние плаценты при поздних токсикозах у работниц радиолампового завода / И. П. Гоменюк, А. Н. Гайструк [и др.]. *Антенатальная охрана плода и профилактика перинатальной патологии* : тез. докл. / Киев. НИИ педиатрии, акушерства и гинекологии им. П. М. Буйко. Киев, 1979. С. 73–75.

1980

27. Устройство для проведения дозированной фототерапии при гипербилирубинемии доношенных и недоношенных новорожденных / А. Н. Гайструк [и др.]. *Профилактика перинатальной заболеваемости и смертности* : тез. докл. обл. науч.-практ. конф. акушеров-гинекологов, 22–23 мая 1980 г. / отв. ред. А. Н. Гайструк. Хмельницкий, 1980. С. 26–27.

1981

28. Гайструк А. Н., Шамильян В. В., Юзько А. М. Диагностическая ценность определения содержания эстрадиола и плацентарного лактогена в плазме крови у беременных с анемией и заболеваниями сердца. *Современные методы диагностики и лечения перинатальной патологии*. Москва, Ереван, 1981. С. 200–242.
29. Частота различных групп крови при некоторых осложнениях беременности и родов (токсикозы беременных, перенашивание и др.) / А. Н. Гайструк, В. В. Шинкарук, А. М. Юзько, Г. М. Ильчук. *Токсикозы беременных: совещание акушеров-гинекологов* : тез. докл., 23–25 мая 1981 г. / ред. А. Н. Гайструк. Хмельницкий, 1981. С. 28–30.

1983

30. Гайструк А. Н., Григоренко П. П., Шатковская А. С. Ультразвуковая диагностика обвития пуповиной шеи плода. *I объединенная научная медико-техническая конференция* : тез. докл., 28–29 дек. 1983 г. Винница, 1983. С. 33–34.

1988

31. Заболеваемость и временная нетрудоспособность у женщин, работающих в

швейном объединении / А. Н. Гайструк, В. И. Денисюк, А. И. Демчук, В. А. Чернышук. *Результаты хоздоговорных НИР – в практику : Областной семинар-совещание* : тез. докл., 29 апр. 1988 г. / отв. ред. Е. Г. Процек. Винница, 1988. С. 5.

1989

32. Использование анкетного метода выявления вегетососудистой дистонии у рабочих швейного предприятия / А. Н. Гайструк, В. И. Денисюк, А. И. Демчук, А. О. Почекутова. *Результаты НИР – в практику здравоохранения: Областной семинар-совещание* : тез. докл., 30 мая 1989 г. / отв. ред. Е. Г. Процек. Винница, 1989. С. 11–12.

1990

33. Гайструк А. Н., Костюк С. А., Гайструк С. А. Особенности липидного обмена и нарушений в фето-плацентарном комплексе при гестационном пиелонефрите. *VIII объединенная научная медико-техническая конференция к 180-летию со дня рожд. Н. И. Пирогова* : тез. докл., 25 сент. 1990 г. / ред.: Е. Г. Процек, А. С. Маначина. Винница, 1990. С. 89–90.

1991

34. Клебан В. И., Гайструк А. Н. Течение беременности и родов у женщин с алиментарно-конституциональным ожирением при крупном плоде. *IX объединенная научная медико-техническая конференция*, 27 сент. 1991 г. : тез. докл. Винница, 1991. С. 48–49.
35. Концентрация прогестерона и эстрадиола в смешанной пуповинной крови плодов женщин с железодефицитной анемией / А. Н. Гайструк, Б. Ф. Мазорчук, В. В. Шамильян, С. А. Гайструк. *Актуальные проблемы диагностики и лечения эндокринных заболеваний* : тез. докл. XIII обл. науч.-практ. конф. 30–31 мая 1991 г. Винница, 1991. С. 9–10.

1993

36. Гайструк А. Н., Дубова З. Г., Калита И. А. Особенности течения беременности, родов у женщин, страдающих анемией. *Діагностика та лікування захворювань системи кровообігу* : симпозиум-нарада 26 травня 1993 року / Наукове медико-технічне товариство, Вінницьке обласне правління НМТТ, Медичний інститут ім. М. І. Пирогова, Вінницьке обласне товариство терапевтів / ред. В. І. Денисюк. Вінниця, 1993. С. 4.
37. Гайструк А. Н. Шляхи зниження материнської смертності від маткових кровотеч. *Матеріали пленуму правління наукового товариства акушерів-гінекологів України* : тез. доп., 9–10 верес. 1993 р. Вінниця, 1993. 102 с.

1995

38. Актуальні питання акушерства та гінекології : тези доп. конф. молодих вчених, трав. 1995 р. / ред. Г. К. Степанківська, А. Н. Гайструк [та ін.]. Київ, 1995. 210 с.

1997

39. Особливості протікання вагітності, пологів, післяпологового періоду у жінок з цукровим діабетом / А. Н. Гайструк, Б. О. Зелінський, О. С. Жукова, Л. Ц. Крижанівська. *Вінницький державний медичний університет ім. М. І. Пирогова* : матеріали наук. робіт співробітників ун-ту / Вінниц. ДМУ ім. М. І. Пирогова / ред. В. М. Мороз [та ін.]. Вінниця, 1997. С. 19.

2000

40. Еклампсія вагітних / А. Н. Гайструк [та ін.]. *Невідкладні стани в медицині (за матер. наук.-прак. конф., присвяченої 85-річчю 2-ої міської клінічної лікарні м. Вінниці)* / ред. В. П. Маленький. Вінниця, 2000. С. 267–270.
41. Септичний шок / А. Н. Гайструк [та ін.] *Невідкладні стани в медицині (за матер. наук.-прак. конф., присвяченої 85-річчю 2-ої міської клінічної лікарні м. Вінниці)* / ред. В. П. Маленький. Вінниця, 2000. С. 275–279.

2003

42. Роль женской консультации в профилактике антенатальной гибели плода у беременных с гипертензивным синдромом / А. Н. Гайструк [и др.]. *Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України* / ред. Б. М. Венцківський [та ін.]. Київ, 2003. С. 51–56.

2004

43. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н. Кесарево сечение как метод досрочного родоразрешения при гипертензивном синдроме беременных. *Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України* / ред. Б. М. Венцківський [та ін.]. Київ, 2004. С. 91–94.

2005

44. Гайструк А. Н., Гайструк Н. А., Мороз О. В. Профилактика гипоксии плода у вагітних з гіпертензивним синдромом шляхом використання препарату «Солкосеріл». *Проблемы, достижения и перспективы развития медико-биологических наук и практического здравоохранения* : тр. Крым. гос. мед. ун-та им. С. И. Георгиевского. Симферополь, 2005. Т. 141 (ч. 2). С. 12–15.
45. Гайструк Н. А., Задорожна Т. Д., Гайструк А. Н. Вплив ендотеліальної дисфункції на розвиток апоптозу в плаценті у вагітних з пізнім гестозом. *Проблемы, достижения и перспективы развития медико-биологических наук и практического здравоохранения* : тр. Крым. гос. мед. ун-та им. С. И. Георгиевского. Симферополь, 2005. Т. 141 (ч. 2). С. 9–12.

2006

46. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н. Окислювальна модифікація білка у вагітних з ізольованою гестаційною гіпертензією і поєднаною з фетоплацентарною недостатністю. *Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України*. Київ, 2006. С. 128–131.

2008

47. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н. Стан нейротрансмітерної системи у жінок з гіпертензивними розладами. *Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України*. Київ, 2008. С. 525–529.

2009

48. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н., Кливак В. В. Профілактика дистресу плода у вагітних з тазовим передлежанням. *Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України*. Київ, 2009. С. 135–138.
49. Профілактика та лікування дистресу плода у вагітних з пієлонефритом / А. Н. Гайструк, Н. А. Гайструк, М. В. Шевчук, В. П. Мельник. *Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України*. Київ, 2009. С. 131–134.

2010

50. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н., Шевчук М. В. Проблемні питання порівняльного аналізу лікування жінок із міомою матки. *Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України*. Київ, 2010. С. 462–467.
51. Сучасні напрямки оптимізації терапії дистресу плода у вагітних при тазовому передлежанні / Н. А. Гайструк, А. Н. Гайструк, В. В. Кливак, М. В. Шевчук. *Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України*. Київ, 2010. С. 61–65.

2011

52. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н., Шевчук М. В. Комплексне лікування дистресу плода та змін в організмі вагітних з гіпертензивними розладами препаратами Плацента композитум та Коензим композитум. *Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України*. Київ, 2011. С. 123–127.

2012

53. Роль гіпергомоцистеїнемії в розвитку дистреса плода у вагітних з пієлонефритом / А. Н. Гайструк, Н. А. Гайструк, М. В. Надеждин, А. В. Мельник. *Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України*. Київ, 2012. С. 85–89.

2024

54. Багатоетапна конференція молодих науковців як метод якісної підготовки медичних кадрів у кризових умовах / Н. А. Гайструк, А. Н. Гайструк [та ін.]. *Актуальні проблеми якісної підготовки медичних кадрів у надзвичайних умовах* : тези доп. II навч.-метод. конф., 7 лют. 2024 р., Вінниця / Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. Вінниця, 2024. С. 44–45.
55. У фокусі фундаментальна взаємодія бібліотеки й науковців в контексті підготовки медичних кадрів / Н. А. Гайструк, Ю. В. Виноградська, Р. Ю. Туранська, О. А. Пойда, А. Н. Гайструк. *Актуальні проблеми якісної підготовки медичних кадрів у надзвичайних умовах* : тези доп. II навч.-метод. конф. 7 лют. 2024 р., Вінниця / ВНМУ ім. М. І. Пирогова. Вінниця, 2024. С. 45–46.

2025

56. Вплив токсичного напруження та хронічного стресу на здоров'я людини в умовах війни / Н. А. Гайструк, Л. О. Вакуленко, А. Н. Гайструк [та ін.]. Бабенківські читання : від молекулярних механізмів до терапії : зб. матеріалів наук.-практ. конф., 30–31 жовтня 2025, Івано-Франківськ / Івано-Франківський національний медичний університет. Івано-Франківськ, 2025. С. 47–48.
57. Гайструк Н. А., Дубас Л. Г., Гайструк А. Н. Багатогранний і складний механізм розвитку ускладнень вагітності при багатоводді з урахуванням ризику активації інфекцій в умовах довготривалого стресу. Концепція лікування. *Сучасні медико-фармацевтичні питання підвищення професійних компетенцій у розвитку працівників системи охорони здоров'я в Україні* : щоріч. Міжрегіон. І конгр. фармацевтів з міжнар. участю, 15–16 верес. 2025, Вінниця : зб. матеріалів. Вінниця, 2025. С. 58.
58. Гайструк Н. А., Дубас Л. Г., Гайструк А. Н. Сприятливе спрямування патогенетичної терапії на попередження ускладнень вагітності при ковідній агресії воєнного часу. *Сучасні медико-фармацевтичні питання підвищення професійних компетенцій у розвитку працівників системи охорони здоров'я в Україні* : щоріч. Міжрегіон. І конгр. фармацевтів з міжнарод. участю, 15–16 верес. 2025, Вінниця : зб. матеріалів. Вінниця, 2025. С. 119.
59. Міжнародний досвід розробки освітніх програм підготовки медичних кадрів у фокусі проблеми передчасного старіння людини / Н. А. Гайструк, Л. О. Вакуленко, Ю. В. Виноградська, А. Н. Гайструк, А. В. Степанюк. *Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до тенденцій розвитку українського і світового ринків праці* : Тези доповідей навчально-методичної конференції, 26 лют. 2025, Вінниця. Вінниця, 2025. С. 52–53.

2026

60. Джерелознавчий та контент-аналіз фундаментальних праць Миколи Пирогова в контексті стратегічного значення підготовки медичних кадрів в реаліях воєнного часу / Н. А. Гайструк, Ю. В. Виноградська, А. Н. Гайструк, В. І. Маркітанюк. *Синергія освітніх інновацій і потреб ринку праці: нові підходи у вищій освіті* : зб. тез доп. навч.-метод. конф., м. Вінниця, 3 березня 2026 р. / Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. Вінниця, 2026. С. 403–407.
61. Інтегрована концепція стратегічної підготовки медичних фахівців воєнного часу: міждисциплінарний підхід / Н. А. Гайструк, Л. О. Вакуленко, А. Н. Гайструк [та ін.]. *Синергія освітніх інновацій і потреб ринку праці: нові підходи у вищій освіті* : зб. тез доп. навч.-метод. конф., м. Вінниця, 3 березня 2026 р. / Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. Вінниця, 2026. С. 399–402.

Публікації в періодичних наукових виданнях

1972

62. Гайструк А. Н. Газообмін і показники кислотно-лужної рівноваги крові

новонароджених від жінок з артеріальною гіпотонією. *Педіатрія, акушерство і гінекологія*. 1972. № 5. С. 40–42.

63. Гайструк А. Н. Кислотно-щелочное равновесие и его коррекция у рожениц с артериальной гипотонией. *Акушерство и гинекология*. 1972. № 5. С. 42–44.

1974

64. Гайструк А. Н. Экскреция альдостерону, калию і натрію в динаміці у вагітних з артеріальною гіпотонією. *Педіатрія*. 1974. № 2. С. 38–40.
65. Гайструк А. Н. Содержание альдостерона и электролитов у беременных с артериальной гипотонией. *Акушерство и гинекология*. 1974. № 9. С. 26–28.

1975

66. Гайструк А. Н. Морфо-гистохимические изменения в плаценте при гипотонии беременных. *Вопросы охраны материнства и детства*. 1975. № 8. С. 87–88.

1976

67. Гайструк А. Н., Гоменюк І. П., Шамрай П. Ф. Гістоферментохімія плаценти при гіпотонії вагітних. *Педіатрія, акушерство та гінекологія*. 1976. № 1. С. 50–52.

1980

68. Гайструк А. Н., Шамільян В. В. Особливості перебігу вагітності, родів і післяпологового періоду у жінок з анемією. *Педіатрія, акушерство та гінекологія*. 1980. № 6. С. 39–40.
69. Гайструк А. Н. Фето-плацентарна система у вагітних з артеріальною гіпотонією. *Педіатрія, акушерство та гінекологія*. 1980. № 4. С. 34–37.

1981

70. Гайструк А. Н., Казмиренко Г. А. Республіканський семінар акушерів-гінекологів «Профілактика перинатальної захворюваності і смертності». *Педіатрія, акушерство та гінекологія*. 1981. № 1. С. 52–54.
71. Гайструк А. Н., Клебан В. І., Григоренко П. П. Вміст імуноглобулінів у різні строки вагітності при нормальному і ускладненому перебігу пізнім токсикозом та невиношуванням. *Педіатрія, акушерство і гінекологія*. 1981. № 2. С. 45–46.
72. Гайструк А. Н., Казмиренко Г. А. До диспансеризації жінок вагітних після кесарського розтину. *Педіатрія, акушерство та гінекологія*. 1981. № 3. С. 54–55.

1982

73. Экстраперитонеальное кесарево сечение / А. Н. Гайструк, И. Н. Рудык, В. Е. Онышко, В. И. Клебан. *Вопросы охраны материнства и детства*. 1982. № 11. С. 69.

1983

74. Відновлення репродуктивної функції у жінок з синдромом Штейна-Левенталя / А. Н. Гайструк, П. П. Григоренко, В. І. Клебан, Г. А. Казмиренко. *Педіатрія,*

акушерство і гінекологія. 1983. № 2. С. 55–57.

1985

75. Григоренко П. П., Гайструк А. Н., Виговська Т. В. Клініко-генетичні аспекти невиношування вагітності і пороків розвитку плода. *Педіатрія, акушерство та гінекологія*. 1985. № 3. С. 36–38.

1986

76. Гайструк А. Н., Шамільян В. В. Гормональная функция фето-плацентарной системы при железодефицитной анемии у беременных. *Акушерство и гинекология*. 1986. № 10. С. 41–43.
77. Гайструк А. Н., Шамільян В. В. Морфофункціональні особливості зрілої плаценти при залізодефіцитній анемії вагітних. *Педіатрія, акушерство та гінекологія*. 1986, № 3. С. 43–45.
78. Гайструк А. Н., Юзько А. М. Содержание прогестерона и эстрадиола в системе мать-плод у женщин с различными заболеваниями сердца. *Вопросы охраны материнства и детства*. 1986. № 2. С. 71–73.

1987

79. Гайструк А. Н., Юзько А. М. Гормональная функция фето-плацентарной системы при различных заболеваниях сердца у беременных. *Акушерство и гинекология*. 1987. № 2. С. 47–49.

1988

80. Гайструк А. Н., Михальчук М. А. Оцінка стану плода методом кардіотокографії при вагітності, ускладненій пізнім токсикозом. *Педіатрія, акушерство та гінекологія*. 1988. № 2. С. 39–41.
81. Михальчук М. А., Гайструк А. Н. Вміст імуноглобуліну Е при вагітності, ускладненій пізнім токсикозом. *Педіатрія, акушерство і гінекологія*. 1988. № 4. С. 50.

1990

82. Гайструк А. Н., Михальчук Н. А. Деякі показники функції фетоплацентарної системи при пізньому токсикозі вагітних. *Педіатрія, акушерство та гінекологія*. 1990. № 3. С. 43–45.

1991

83. Гайструк А. Н., Казмиренко Г. О. Профілактика гнійно-септичних ускладнень після повторної операції кесарського розтину. *Педіатрія, акушерство та гінекологія*. 1991. № 1. С. 59–60.
84. Михальчук М. А., Гайструк А. Н., Камінський В. В. Шляхи прогнозування і профілактики пізнього гестозу вагітних. *Педіатрія, акушерство та гінекологія*. 1991. № 1. С. 45.
85. Профілактика порушень в фетоплацентарній системі при гестаційному пієлонефриті / А. Н. Гайструк, П. П. Григоренко, Н. С. Шатковська, С. А. Костюк. *Педіатрія, акушерство та гінекологія*. 1991. № 3. С. 56–58.

1994

86. Чан-ті-Шан В. В., Гайструк А. Н. Деякі показники генеративної функції у робітниць радіоелектронної промисловості. *Педіатрія, акушерство та гінекологія*. 1994. № 4. С. 55–56.

1999

87. Гайструк А. Н., Присяжнюк В. П., Куртаніч В. М. Ефективність застосування зинацефа для профілактики гнійно-септичних ускладнень після операції кесарського розтину. *Вісник Вінницького державного медичного університету*. 1999. Т. 3, № 2. С. 330–331.
88. Гайструк А. Н., Гайструк Н. А., Мороз О. В. Сучасне удосконалення операції кесарського розтину у жінок з анемією вагітних. *Вісник Вінницького державного медичного університету*. 1999. Т. 3, № 1. С. 55–56.
89. Модифікація кесаревого розтину у жінок з анемією вагітних / А. Н. Гайструк [та ін.]. *Педіатрія, акушерство та гінекологія*. 1999. № 6. С. 78–80.

2001

90. Гайструк А. Н., Мороз О. В., Гайструк Н. А. Роль інфекційно-воспалительних факторів в преждевременном прерывании беременности. *Инфекционный контроль*. 2001. № 1. С. 34–35.
91. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н. Морфологічні та гістологічні зміни плаценти у жінок з фетоплацентарною недостатністю при гестозах вагітних. *Вісник морфології*. 2001. Т. 7, № 2. С. 261–263.

2002

92. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н. Внутрішньоутробна затримка розвитку плода у вагітних з гіпертензивним синдромом. *Вісник Вінницького державного медичного університету*. 2002. Т. 6, № 2. С. 430–432.
93. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н. Стан дітей та перебіг періоду новонародженості при фетоплацентарній недостатності у вагітних. *Вісник Вінницького державного медичного університету*. 2002. Т. 6, № 1. С. 62–63.

2003

94. Використання мілдронату для корекції фетоплацентарної недостатності у вагітних із гіпертензивним синдромом / А. Гайструк, Н. Гайструк, О. Булавенко, О. Ріга. *Ліки України*. 2003. № 6. С. 29–30.
95. Гайструк А. Н., Мороз О. В., Гайструк Н. А. Профілактика фетоплацентарної недостатності у вагітних з пізнім гестозом використанням «Солкосеріла». *Вісник Вінницького національного медичного університету*. 2003. Т. 7, № 2/2. С. 691–693.
96. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н. Стан печінки та показники активності деяких ферментів сироватки крові у вагітних з гіпертензивним синдромом. *Буковинський медичний вісник*. 2003. № 4. С. 53–56.

2004

97. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н. Деякі особливості стану дітей у період новонародженості при гіпертензивному синдромі у вагітних і породіль. *Ліки України*. 2004. № 9. С. 140–141.
98. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н. Содержание гликогена в нейтрофильных лейкоцитах крови рожениц с гипертензией, их плодов и новорожденных. *Biomedical and Biosocial Anthropology*. 2004. № 3. С. 20–22.
99. Застосування екстракту із соку свіжого листа артишоку польового в комплексній терапії фетоплацентарної недостатності у вагітних із гіпертензивним синдромом / Н. Гайструк, А. Гайструк, О. Мороз, Л. Дрогобецька. *Ліки України*. 2004. № 11. С. 84–85.

2005

100. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н. Кислотно-лужний стан крові в породілей з гіпертензивним синдромом і корекція його порушення. *Вісник Вінницького національного медичного університету*. 2005. Т. 9, № 1. С. 87–89.
101. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н., Мельник А. Стан системи L-Аргінін / NO у вагітних з ізольованою і поєднаною із фетоплацентарною недостатністю гестаційною гіпертензією. *Biomedical and Biosocial Anthropology*. 2005. № 5. С. 62–65.
102. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н. Сучасна корекція ферментного зрушення сироватки крові препаратом Хофітол у жінок з пізнім гестозом. *Репродуктивное здоровье женщины*. 2005. № 3. С. 90–92.

2006

103. Гайструк Н. А., Задорожна Т. Д., Гайструк А. Н. Морфологічні та імуногістохімічні особливості плацентарного бар'єру при гіпертензивному синдромі, обумовленому гіпертонією вагітних. *Вісник морфології*. 2006. Т. 12, № 1. С. 57–60.
104. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н., Мельник А. В. Прогнозування плацентарної недостатності у вагітних з артеріальною гіпертензією. *Здоров'я жінки*. 2006. № 3. С. 16–18.

2007

105. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н. Профілактика пізнього гестозу у вагітних з гіпертензивним синдромом шляхом використання Магне-В6 та Карбонату. *Здоров'я жінки*. 2007. № 2. С. 78–80.

2008

106. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н., Шевчук М. В. Ефективність терапії в корекції структурних змін плаценти у вагітних з пієлонефритом. *Репродуктивное здоровье женщины*. 2008. № 5. С. 89–92.

107. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н., Авдеев Я. Р. Ефективність терапії гіпоксичних порушень метаболічних процесів у вагітних з гіпертензивними розладами. *Репродуктивное здоровье женщины*. 2008. № 4. С. 120–122.

2009

108. Гайструк Н. А., Гайструк А. Н., Шевчук М. В. Оптимізація шляхів корекції метаболічних порушень у разі плацентарної недостатності у вагітних з гіпертензивними розладами. *Здоровье женщины*. 2009. № 1. С. 69–72.

2013

109. Роль гомоцистеїнемії в розвитку дистресу плодів у вагітних із багатопліддям / А. Н. Гайструк [та ін.]. *Медико-соціальні проблеми сім'ї*. 2013. Том 18, № 4. С. 13–15.
110. Сучасний погляд на багатоплідну вагітність з елементами доказової медицини / А. Н. Гайструк [та ін.]. *Здоровье женщины*. 2013. № 3. С. 219–221.

2014

111. Стан комплексу «мати – плацента – плід» при багатоплідній вагітності / Н. А. Гайструк, А. Н. Гайструк, М. В. Шевчук, Л. В. Притуляк, А. В. Вознюк. *Медико-соціальні проблеми сім'ї*. 2014. Т. 19, № 2. С. 26–30.

2019

112. Патогенетична роль дефіциту вітаміну D та імунозапальних порушень у розвитку дистресу плода у вагітних із хронічним багатоводдям / Н. А. Гайструк, А. Н. Гайструк [та ін.]. *Запорожский медицинский журнал*. 2019. Т. 21, № 5. С. 645–649.

2020

113. Патогенетична роль дефіциту вітаміну D та імунозапальних порушень у розвитку дистресу плода у вагітних з хронічним багатоводдям / Н. А. Гайструк, Л. Г. Дубас, А. Н. Гайструк [та ін.]. *Лікарська справа. Врачебное дело*. 2020. № 3/4. С. 14–20.
114. Прогнозування дистресу плода у вагітних з гіпертензивними розладами та гіпергомоцистеїнемією / Н. А. Гайструк, О. О. Мазченко, А. Н. Гайструк [та ін.]. *Лікарська справа. Врачебное дело*. 2020. № 5/6. С. 61–72.

2023

115. Аналіз якісних показників роботи акушерської служби м. Вінниці за 2022 рік / А. Н. Гайструк [та ін.]. *Вісник Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова*. 2023. Т. 27 (3). С. 443–446.

2025

116. Покликання людини. Послання крізь віки / Н. А. Гайструк, Ю. В. Виноградська, А. Н. Гайструк [та ін.]. *Східноєвропейський журнал внутрішньої та сімейної медицини*. 2025. № 2. С. 71–74.
117. Профіль VEGF і маркерів оксидативного стресу в крові вагітних із хронічним багатоводдям. Стратегічний аналіз патогенетичних механізмів розвитку

перинатальних ускладнень в умовах хронічного стресу / Н. Гайструк, А. Мельник, Л. Дубас, А. Гайструк [та ін.]. *Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина*. 2025. Т. 15 (4). С. 112–119.

2026

118. Гайструк Н. А. Стратегічна співпраця акушер-гінеколога та невролога задля збереження здоров'я жінки в умовах хронічного стресу / Н. А. Гайструк, Л. О. Вакуленко, А. Н. Гайструк. *Східноєвропейський журнал внутрішньої та сімейної медицини*. 2026. № 1. С. 39–45.

Патенти

119. Пат. 55182 А Україна, МПК А 61 К 31/00. Спосіб застосування інстенону та АТФ-лонгу в комплексному лікуванні порушень фетоплацентарного комплексу у жінок з невиношуванням вагітності / Гайструк А. Н., Супрунова Т. В. ; заявник і патентовласник Вінниц. держ. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № 2002075819 ; заявл. 15.07.2002 ; опубл. 17.03.2003, Бюл. № 3.
120. Пат. 19177 Україна, МПК А 61 К 31/00. Спосіб лікування плацентарної недостатності у жінок з гіпертонією вагітних, пізніми гестозами, невиношуванням вагітності / Гайструк Н. А., Гайструк А. Н., Супрунова Т. В. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № u200604172 ; заявл. 14.04.2006 ; опубл. 15.12.2006, Бюл. № 12.
121. Пат. 40718 Україна, МПК А 61 К 31/00. Спосіб лікування маткової кровотечі у вагітних з залізодефіцитною анемією препаратом «Новосевен» / Гайструк А. Н., Гайструк Н. А., Мазченко О. О. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № u200812820 ; заявл. 03.11.2008 ; опубл. 27.04.2009, Бюл. № 8.
122. Пат. 37228 Україна, МПК А 61 Р 7/04. Спосіб лікування плацентарної недостатності у вагітних з гіпертензивними розладами / Гайструк Н. А., Гайструк А. Н., Мазченко О. О. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № u200806134 ; заявл. 12.05.2008 ; опубл. 25.11.2008, Бюл. № 22.
123. Пат. 43334 Україна, МПК А 61 К 31/00 Спосіб корекції нервово-психічних розладів при гіпергомоцистеїнемії у вагітних з хронічною гіпертензією І ст. / Гайструк А. Н., Мазченко О. О., Гайструк Н. А. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № u200902882 ; заявл. 27.03.2009 ; опубл. 10.08.2009, Бюл. № 15.
124. Пат. 43417 Україна, МПК А 61 К 31/00. Спосіб профілактики дистресу плода у вагітних при тазових передлежаннях / Гайструк А. Н., Гайструк Н. А., Кливак В. В. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № u200903964 ; заявл. 22.04.2009 ; опубл. 10.08.2009, Бюл. № 15.
125. Пат. 48654 Україна, МПК А 61 К 31/00. Спосіб лікування перинатальних ускладнень гіпергомоцистеїнемії у вагітних з гіпертензивними розладами / Гайструк А. Н., Гайструк Н. А., Мазченко О. О. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № u200910769 ; заявл. 26.10.2009 ;

опубл. 25.03.2010, Бюл. № 6.

126. Пат. 69717 Україна, МПК А 61 К 31/00. Спосіб приготування еритроцитарних тіней собаки / Гайструк Н. А., Гайструк А. Н., Мазченко О. О. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № u201112657 ; заявл. 28.10.2011 ; опубл. 10.05.2012, Бюл. № 9.
127. Пат. 83630 Україна, МПК А 61 К 38/00. Спосіб профілактики гіпотонічної маткової кровотечі в третьому періоді пологів у вагітних з багатоплідною вагітністю / Гайструк А. Н., Гайструк Н. А., Мазченко О. О., Притуляк Л. В. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № u201301937 ; заявл. 18.03.2013 ; опубл. 25.09.2013, Бюл. № 18.
128. Пат. 85636 Україна, МПК А 61 К 31/00. Спосіб лікування загрози передчасних пологів у вагітних з багатоплідною вагітністю препаратом «Спаскупрель» / Гайструк Н. А., Гайструк А. Н., Мазченко О. О., Копійчук І. М. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № u201306968 ; заявл. 03.06.2013 ; опубл. 25.11.2013, Бюл. № 22.
129. Пат. 117206 Україна, МПК А 61 К 31/195, А 61 К 38/00, А 61 Р 43/00. Спосіб лікування дистресу плода у вагітних з багатоводдям / Гайструк Н. А., Дубас Л. Г., Гайструк А. Н., Мазченко О. О. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № u201612030 ; заявл. 28.11.2016 ; опубл. 26.06.2017, Бюл. № 12.
130. Пат. 125093 Україна, МПК А 61 К 31/519, А 61 К 31/20, А 61 Р 9/12. Спосіб корекції порушень стану плода у вагітних з гіпертензивними розладами / Гайструк А. Н., Гайструк Н. А., Мазченко О. О. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № u201712579 ; заявл. 18.12.2017 ; опубл. 25.04.2018, бюл. № 8.
131. Пат. 126229 Україна, МПК А 61 К 36/899, А61К 9/02. Спосіб профілактики кровотеч після малоінвазивних гінекологічних втручань на шийці матки / Гайструк Н. А., Гайструк А. Н., Васильков А. А. [та ін.] ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № u 2018 00047 ; заявл. 02.01.2018 ; опубл. 11.06.2018, Бюл. № 11.
132. Пат. 126494 Україна, МПК А 61 К 36/899, А 61 Р 15/02. Спосіб лікування запальних процесів слизової оболонки шийки матки та піхви у вагітних / Гайструк Н. А., Дубас Л. Г., Гайструк А. Н., Топольницька С. В. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № u 2018 00097 ; заявл. 02.01.2018 ; опубл. 25.06.2018, Бюл. № 12.
133. Пат. 126917 Україна, МПК А 61 К 31/00, А 61 К 33/00, А 61 Р 5/24. Спосіб профілактики плацентарної дисфункції у вагітних з гіпергомоцистеїнемією / Гайструк А. Н., Гайструк Н. А., Мазченко О. О. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № u 2018 01094 ; заявл. 05.02.2018 ; опубл. 10.07.2018, Бюл. № 13.
134. Пат. 127435 Україна, МПК А 61 К 33/06, А 61 К 33/30, А 61 К 31/593, А 61 Р 15/06. Спосіб профілактики передчасних пологів у вагітних з багатоводдям / Гайструк Н. А., Дубас Л. Г., Гайструк А. Н., Топольницька С. В. ; заявник і

патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № у 201803394 ; заявл. 30.03.2018 ; опубл. 25.07.2018, Бюл. № 14.

135. Пат. 128573 Україна, МПК А 61 К 31/00, А 61 Р 9/12. Спосіб профілактики передчасних пологів у вагітних з гіпертензивними розладами / Гайструк Н. А., Мазченко О. О., Гайструк А. Н. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № у 2018 03363 ; заявл. 30.03.2018 ; опубл. 25.09.2018, Бюл. № 18.
136. Пат. 129564 Україна, МПК А 61 К 31/00, А 61 Р 3/00, А 61 Р 15/06. Спосіб комплексної профілактики дефіциту вітаміну D, що впливає на обмін кальцію, магнію, цинку у вагітних з багатоводдям / Гайструк Н. А., Дубас Л. Г., Гайструк А. Н., Топольницька С. В. ; заявник і патентовласник Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. № у 2018 00053 ; заявл. 02.01.2018 ; опубл. 12.11.2018, Бюл. № 21.

Науково-дослідні роботи, раціоналізаторські пропозиції

№ з/п	Автори	Тема	Дата
1	Мазорчук Б. Ф. Гайструк А. Н. Григоренко П. П.	Спосіб укрєплення послеоперационного шва на матке. № 5	15.01.1981
2	Гайструк А. Н.	Деякі показники гемостазу та фетоплацентарної системи при вагітності, ускладненій пізнім гестозом, анемією, пієлонефритом і кровотечею	1994–1996
3	Гайструк А. Н.	Клінічна оцінка фетоплацентарної системи та профілактика акушерських ускладнень у жінок з пізнім гестозом та анемією вагітних. № 0201U003774	1996–2000
4	Гайструк А. Н.	Вивчення функціонального стану та адаптаційних можливостей системи мати-плацента-плід при акушерській та екстрагенітальній патології з подальшим прогнозуванням перебігу вагітності та пологів. № 0309U007256	6.11.2008
5	Гайструк А. Н.	Діагностика, профілактика та комплексне лікування дистресу плода при акушерській та екстрагенітальній патології. № 0109U003395	24.04.2009

ПРО А. Н. ГАЙСТРУКА

137. Грошовенко О. Професор Гайструк... і цим все сказано. У відомого у Вінниці та Україні акушера-гінеколога Анатолія Гайструка – ювілей. *33-й канал*. 2008. 25 черв. С. 5.
138. Процек О. Г. Гайструк Анатолій Никифорович : [акушер-гінеколог, доктор медичних наук, професор ВНМУ ім. М. І. Пирогова]. *Енциклопедія Сучасної України*. Київ, 2006. Т. 5: Вод-Гн. С. 313–314 : портр.
139. Поздоровляємо ювіляра : [виповнюється 50 років завідувачу кафедри акушерства і гінекології ФУЛ, доктору медичних наук А. Н. Гайструку]. *Молодий медик*. 1981. 26 черв. (№ 25). С. 1.
140. Яворський П. В. Гордість Житомирського Полісся : [про професорів ВНМУ ім. М. І. Пирогова Б. Ф. Мазорчука і А. Н. Гайструка]. *Пульс-норма*. 2013. 20 черв. (№ 25). С. 6.
141. Гайструк А. Н. До історії кафедри акушерства та гінекології № 2. *Вінницький державний медичний університет ім. М. І. Пирогова : матеріали з історії ун-ту /* Вінниц. ДМУ ім. М. І. Пирогова ; ред. В. М. Мороз. Вінниця : ВМУ, 1994. С. 149–152.
142. Історія кафедри акушерства та гінекології № 2 ВНМУ ім. М. І. Пирогова. *Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова : офіційний сайт*. URL: <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-акушерства-і-гінекології-2> (дата звернення: 13.06.2026).
143. Скрипник В. Сто тисяч немовлят з'явилися на світ у пологовому № 2 Вінниці. З ювілеєм, медики! *20 хвилин*. 2017. 21 жовтня. URL: <https://vn.20minut.ua/Podii/sto-tisyach-nemovlyat-zyavilisy-na-svit-u-pologovomu-budinku-2-vinnit-10646518.html> (дата звернення: 13.06.2026).
144. Відомому на всю Україну акушер-гінекологу Анатолію Гайструку – 90! *33-й канал. Новини*. 2021. 2 липня. URL: <https://33kanal.com/news/139613.html> (дата звернення: 13.06.2026).
145. Сергій Борзов: Найвідомішому акушер-гінекологу Вінниці – професору Анатолію Никифоровичу Гайструку – 90! *Вінницька обласна військова адміністрація : офіційний сайт*. 2021. 2 липня. URL: <https://www.vin.gov.ua/news/ostanni-novyny/37913-serhii-borzov-naividomishomu-akusher-hinekologu-vinnytsi-profesoru-anatoliu-nykyforovychu-haistruku-90> (дата звернення: 13.06.2026).
146. У Вінниці привітали з 90-річчям професора Анатолія Гайструка. *Вінниця.info*. 2021. 2 липня. URL: <https://vinnitsa.info/article/u-vinnytsi-pryvitaly-z-90-richchiam-profesora-anatoliya-haystruka> (дата звернення: 13.06.2026).
147. Гайструк Анатолій Никифорович. *Вікіпедія*. 2026. 12 січня. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Гайструк_Анатолій_Никифорович (дата звернення: 13.06.2026).

ФОТОМАТЕРІАЛИ

Анатолій Никифорович Гайструк із
дружиною Галиною Микитівною
Вдовиченко – весільне фото

Анатолій Никифорович із сином Сергієм,
1965 рік

Анатолій
Никифорович із
дружиною
Галиною
Микитівною та
сином Сергієм,
1960 рік

Анатолій Никифорович Гайструк із дружиною Галиною Микитівною

Анатолій Никифорович із дружиною Галиною Микитівною, сином Сергієм, невісткою Іриною, донькою Наталією та першим онуком Дмитром

На службі в армії

Студентські роки

Студентські роки

Останній курс та випуск в інституті

Леонід Васильович Тимошенко
– наставник та керівник
дисертаційної роботи

На роботі у Другому родильному будинку

На конференції

Професійна викладацька діяльність

Зустріч випускників багато років по тому

Онука Ольга та невістка
Ірина Гайструк

Донька Наталія Гайструк

ПРОФЕСОР ГАЙСТРУК...

і цим все сказано. У відомого у Вінниці та Україні акушера-гінеколога Анатолія Гайструка – ювілей

Серед сотень і тисяч людей сучасного міста, з якими кожен із нас щоденно так чи інакше вступає у фізичний чи візуальний контакт, ми, як правило, конкретно нікого не вирізняємо. Перед нами суцільна маса облич-масок, за кожною з яких криються великі і дрібні проблеми, риси характеру. І лише інколи хтось приверне до себе увагу своїми зовнішніми якостями – красою, елагантністю або непристойною поведінкою.

Тим часом за кожною маскою живе, пульсує внутрішня сутність кожної окремої особистості. І тільки в екстремальних ситуаціях, передусім, у професійній діяльності, розкриваються найцінніші якості людини – талант, майстерність, людяність, подвижництво, почуття обов'язку, благородство. До таких людей належить доктор медичних наук, професор, завідувач кафедрою акушерства і гінекології Вінницького національного медичного університету ім. Миколи Пирогова Ана-

Анатолій Никифорович – широко знаний і шанований не лише у Вінниці та Вінниччині, але й у всій Україні та далеко за її межами. Він все своє життя працює у найскладнішій і найделікатнішій галузі медицини – у сфері акушерства і гінекології, де часто доводиться одночасно рятувати і матір, і дитину. Зокрема, він курсує «гарячий цех людських страждань і радості» – пологовий будинок, в якому в мужах народжуються нові життя. Щоразу, коли лікар Гайструк з'являється в одній із палат, на нього дивляться благальні очі породіль з надією на високопрофесійну допомогу. Його потужна харизматична енергетика випромінює тепло, доброту, впевненість, що в поєднанні з високим професіоналізмом забезпечує незвичайний терапевтичний ефект. «Коли Гайструк бере тебе за руку, він мимоволі передає тобі свою енергію, вселяє віру у щасливий кінець», – кажуть про нього пацієнтки.

Справжнім «ноу-хау» у гінекології стала його праця «Невідкладні стани в акушерстві», що отримала високу оцінку та є ґрунтовним науковим доробком. Він бере найактивнішу участь у вітчизняних і міжнародних наукових конференціях. Під його керівництвом захищено близько трьох десятків кандидатських дисертацій. Він виховав плеяду висококваліфікованих спеціалістів. У їх числі – донька Анатолія Гайструка – Наталія, доктор медичних наук, котра обрала шлях свого батька.

Біля дверей кабінету Анатолія Никифоровича завжди черга. До нього звертаються з найрізноманітніших питань молоді спеціалісти, колеги і пацієнтки. І кожного з них він приймає, дає пораду, допоможе. У його кабінеті завжди тепло, по-домашньому затишно. На стіні висить художнє фото: немовля в капусті – як символ професії.

ектів, статей, опублікованих у вітчизняних і зарубіжних виданнях.

Мое знайомство з Анатолієм Никифоровичем відбулось п'ять років тому, коли я потрапила до лікарні. Анатолій Никифорович, у винятково екстремальній ситуації буквально повернув мене і мою дитину із небуття.

Протягом багаторічної професійної діяльності він провів тисячі складних операцій, значна частина з яких містила реальний ризик потенційної летальності. Можна без перебільшення сказати, що все його свідоме життя – це суцільна серія подвигів.

Цими днями Анатолій Никифорович відзначає свій день народження. З цієї нагоди висловлюю, дорогий Анатолію Никифоровичу, найщиріші поздоровлення і безмежну, невимовну вдячність і любов за Ваш подвиг, за благородство, людяність і доброту. Я переконана, що на таких людях, як Ви, тримається наша Україна.

Ольга ГРОШОВЕНКО

Поздоровляємо ювіляра : [виповнюється 50 років завідувачу кафедри акушерства і гінекології ФУЛ, доктору медичних наук А. Н. Гайструку].

Молодий медик. 1981. 26 черв. (№ 25). С. 1.

Поздоровляємо ювіляра

Сповнюється 50 років завідувачому кафедрою акушерства і гінекології ФУЛ, доктору меднаук професору А. Н. Гайструку. Закінчивши в 1962 році Вінницький мединститут, він працював три роки акушером-гінекологом у Тиврівському районі. У 1965 році прийнятий у члени КПРС. У 1967 – закінчив клінічну ординатуру при Львівському медінституті і був зарахований асистентом кафедри акушерства і гінекології ВМІ.

У цьому ж році Анатолію Никифоровичу присуджена ступінь кандидата меднаук. Його дисертація «Деякі особливості артеріальної гіпотонії при вагітності і монографія «Гіпотонія і вагітність» написані з використанням великого об'єму матеріалу пологових будинків міст Вінниці та Львова.

У 1977 році А. Н. Гайструк захистив докторську дисертацію. Третій рік він очолює кафедру акушерства і гінекології ФУЛ. Її колектив протягом двох років виходив переможцем соцзмагання. Приклад у праці показує завідувачий кафедрою, який багато уваги приділяє лікувальній та консультативній роботі, бере активну участь у громадській діяльності. Під його керівництвом виконуються дві кандидатських та одна докторська дисертації.

Щиро поздоровляємо Анатолія Никифоровича з ювілеєм, бажаємо міцного здоров'я і подальших творчих успіхів у роботі.

Колектив кафедри.

ГОРДІСТЬ ЖИТОМИРСЬКОГО ПОЛІССЯ

Слово про колег

Б.Ф. Мазорчук

Люди дуже часто говорять про те, що потрібно творити добро, і тоді світ стане кращим. «За добро добром відплачують», - говорить народна мудрість. Але чому все ж потрібно творити добро? Мабуть, тому, що нагальна потреба людини - посміхнутися комусь, простягнути руку допомоги, проявити милосердя, винайти для хворих чудодійні ліки або просто сказати слово підтримки - таке життєве кредо наших видатних земляків, яких би я хотів разом з вами вшанувати.

Житомирська земля багата славними іменами тих, хто брав активну участь у процесі державотворення в Україні. Видатні земляки: лікарі, художники, поети, композитори, мистецтвознавці, письменники, вчені - залишили у спадок великі наукові відкриття, неперевершені твори образотворчого мистецтва, літературні та музичні надбання. Хочу зупинитися на славних та знамих лікарях Житомирщини. Хотілося б відзначити потужний внесок у розвиток вітчизняної освіти і медичної науки Мазорчука Бориса Федоровича, який народився 6 листопада 1934 року в с. Андрушівка Андрушівського району в сім'ї робітника. Після закінчення школи в 1953 році вступив до Вінницького медичного інституту, який закінчив у 1959 році. Упродовж шести років навчання був старостою групи, активно займався спортом, мав розряди із кількох видів, дуже захоплювався танцями. Б.Ф. Мазорчук починав свою трудову біографію лейтенантом медичної служби в Туркестанському військовому окрузі. Після служби вступив до клінічної ординатури при кафедрі акушерства та гінекології, яку успішно закінчив у 1964 році. У 1972 році захистив дисертацію на ступінь кандидата медичних наук на тему «Активність гіалуронідазної ферментної системи при запальних захворюваннях жіночих статевих органів», після чого став доцентом даної

кафедри, доктором наук, професором, а потім і очолив цю кафедру.

Все життя професор Б.Ф. Мазорчук жив за Чеховим: «Медицина - моя дружина, а література - коханка. Коли я стомлююся з однією, то йду до іншої...». Хоч Борис Федорович довгий час працював на Вінниччині, але в його душі залишилася безмежна любов до благодатної батьківської землі, її дивовижної краси та ширих людей. Борис Федоровичу притаманні професіоналізм, працелюбність та велика душевна теплота, що завжди збирає навколо нього молодих учених, аспірантів та студентів.

Незважаючи на безсонні ночі, надзвичайне емоційне навантаження він встигав, здавалося б, усе: і лікувати, і навчати, і ділитися досвідом та бути вимогливим, справедливим керівником, добрим, люблячим батьком, чоловіком.

Результатом напруженої роботи стали 258 наукових робіт, 16 монографій, три підручники, 11 винаходів, 78 раціоналізаторських пропозицій. Борис Федорович є Академіком Української академії наук (УАН), дійсним членом Міжнародної кадрової академії, винахідником СРСР, відмінником охорони здоров'я, членом редакційної колегії чотирьох фахових журналів, Національної спілки журналістів України.

Борис Федорович - інтелігентна, високоєрудована, талановита, чуйна і порядна людина, щиро закохана в живопис. Його колекція картин, звичайно, не найбагатша у Вінниці, але варта уваги, підібрана зі справжнім вишуканим смаком. Як він неодноразово підкреслював, кожна картина надихає, дає відчутний заряд енергії.

Неможливо обійти увагою нашого земляка, званого і шанованого не лише на Вінниччині, але й в усій Україні та далеко за її межами професора Гайструка Анатолія Никифоровича. Його потужна харизматична енергетика випромінює тепло, доброту, впевненість, що в поєднанні з високим професіоналізмом забезпечує незвичайний терапевтичний ефект. «Коли А.Н.Гайструк бере тебе за руку, він мимоволі передає тобі свою енергію, вселяє віру в одужання», - кажуть про нього пацієнтки.

Протягом багаторічної професійної діяльності він провів тисячі складних операцій, значна частина з яких мала реальний ризик потенційної летальності. Можна без перебільшення сказати, що все його свідоме життя - це суцільна серія подвигів. Він працює у найсклад-

нішій і найделікатнішій галузі медицини - у сфері акушерства і гінекології, де часто доводиться одночасно рятувати і матір, і дитину. Зокрема, він курирує «гарячий цех людських страждань і радості» - пологовий будинок, в якому в муках народжуються нові життя.

Анатолій Никифорович - автор численних монографій, посібників, проектів, статей, опублікованих у вітчизняних і зарубіжних виданнях.

Справжнім «ноу-хау» стала його праця «Невідкладні стани в акушерстві», що отримала високу оцінку та є ґрунтовним науковим доробком. Він бере найактивнішу участь у вітчизняних і міжнародних наукових конференціях. Під його керівництвом захищено близько трьох десятків кандидатських дисертацій. Він виховав цілу плеяду висококваліфікованих спеціалістів.

Ви тільки уявіть, двоє хлопців з простих селянських родин, родом з Андрушівщини, стали відомі всьому світу, обоє стали

А.Н.Гайструк

професорами, завідуючими кафедр, удвох пліч-о-пліч пройшли важкі роки становлення та визнання. Саме таких обдарованих, ширих, поважних людей народжує Полісся. Це гордість не тільки Андрушівського району, який відзначає ювілей. Це гордість нашої держави.

Ваші учні, пацієнти висловлюють вам сердечну вдячність за невтомну працю, за великий талант і покликання сіяти мудрість і знання, пропагувати велич національної освіти, науки та культури. Ви - люди непересічних талантів, якими щедро наділив вас Всевишній. Благословенною хай буде ваша життєва дорога, прихильною доля, твердою надія й незламною воля в ім'я збереження і возвеличення національної самобутності рідного народу. Завзяття та фортуни у вашій подвижницькій місії на вдячній ниві української медицини! Многая, многая, многая літа!

Зі щирим пошануванням від учнів, пацієнтів, кандидат медичних наук, проректор Житомирського інституту медсестринства П.В. Яворський.

ЗМІСТ

ВІД УКЛАДАЧІВ	4
Основні дати життя та діяльності	6
ЛІКАР, ЯКОМУ ДОВІРЯЮТЬ ЖИТТЯ	7
Галина Слотюк	7
ЛІКАР І ВЧИТЕЛЬ	8
Антоніна Дністрянська	8
ВІТАННЯ КОЛЕГ	9
Ольга Булавенко	9
Валентина Буран	9
Наталія Дзись	9
З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ, МІЙ ЛЮБИЙ ДІДУСЮ!	10
Ольга	10
БОЖИЙ ЗАДУМ. ПОКЛИКАННЯ ЛЮДИНИ: ПРО ЛІКАРЯ, БАТЬКА І ТКАЧА ЛЮДСЬКИХ ДОЛЬ	11
Наталія Гайструк	22
ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ВИДАНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ А. Н. ГАЙСТРУКА	23
Книги, монографії, навчальні посібники	23
Публікації і тези в збірниках матеріалів конференцій, з'їздів і конгресів	24
Публікації в періодичних наукових виданнях	29
Патенти	35
Науково-дослідні роботи, раціоналізаторські пропозиції	37
ПРО А. Н. ГАЙСТРУКА	38
ФОТОМАТЕРІАЛИ	39

Довідково-бібліографічне видання

Гайструк Анатолій Никифорович
До 95-річчя від дня народження професора медицини

Біобібліографічний покажчик

Відповідальна за випуск Г. М. Слотюк,
директор ВОУНБ ім. В. Отамановського

Укладачі: О. Є. Гаєвик, Ю. В. Виноградська

Редактор С. В. Лавренюк